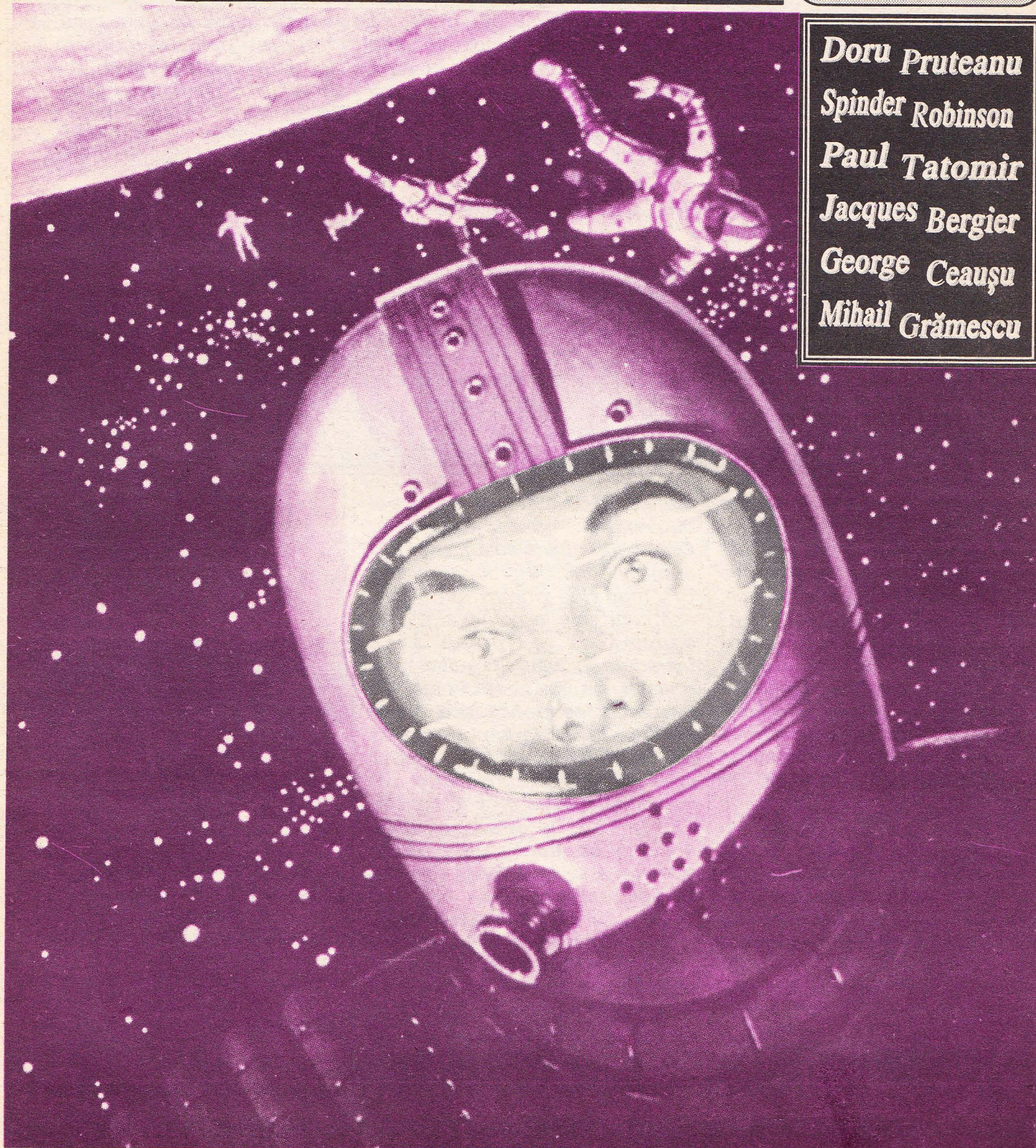

JURNALUL[®]

SF

Nr. 51 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

*Doru Pruteanu
Spinder Robinson
Paul Tatomir
Jacques Bergier
George Ceașu
Mihail Grănescu*

Δ F O L C O D A C A Δ

50

Adrian Bănuță,
redactor șef al JSF:

Vă urez "Bine ați venit !" și vă mulțumesc pentru faptul că un an de zile ați fost alături de noi, cu materiale sau cu publicitate. Aș dori să mulțumesc în mod deosebit dlor **Alexandru Mironov** și **Mihai Bădescu**, dlui **Ion Hobana**, dlui **Cristian Ionescu**, ca și sponsorilor : **România Film**, **Pepsi Cola**, revista **Prețul Succesului** și nu în ultimul rând trustului **Jurnalul** și dlui **Dan Diaconescu**.

Ion Hobana, scriitor, critic și istoric literar:

Spuneam, după apariția JSF, că este singura publicație SF din lume care apare săptămânal. Poate că atunci am fost mai puțin crezut, mulți gândindu-se că lumea-i mare și în această lume mare

nu se poate să nu mai fie undeva o publicație săptămânală de profil. Văd acum că succesoarea mea la conducerea **Societății Europene de Science-Fiction**, **Bridget Wilkinson**, a spus același lucru în penultimul număr al JSF. Iată, deci, confirmată această unicitate a **Jurnalului SF**. Pot spune că meritul principal al acestei publicații este faptul că publică și încurajează tinerii autori români. Este un lucru extraordinar, pe care sper din toată inima să-l poată continua, pentru că speranța mea este tocmai în acești oameni tineri, dar foarte talentați; ei reprezintă de fapt generația care va prelua destinele SF-ului românesc... Iată de ce, pentru această perseverență de a publica autorii tineri de SF, pentru felul în care JSF oglindește operativ fenomenul SF din țara noastră și din străinătate, pentru opiniile sale critice, pentru faptul că are o

șiră à spinării, pentru acestea și pentru toate celelalte lucruri bune pe care le face, eu aș dori din tot sufletul să ne reîntîlnim, măcar la numărul 1000.

Alexandru Mironov,
ministru Tineretului și Sportului:

Eu îmi doresc să vă doresc la mai multe numere, cînd veți împlini numărul 2000 ! **Jurnalul** este un pariu câștigat și depășește cu mult cele mai frumoase vise ale noastre din momentul în care, în 1974, totul s-a încheiat. Pentru noi, cei de atunci, urma să nu mai existe nimic, pentru că "Colecția..."

Așteptată îndelung de zeci de sf-iști dornici să se înfrunte din tortul aniversar, lansarea numărului 50 al JSF a avut loc vineri, 10 decembrie. Au fost prezenți peste 100 de invitați, marea majoritate făcînd parte din generația 90. Iată o parte din speak-urile care au servit de glazură:

murise, și în afară de debușeul "Colecției..." nu mai era nimic. Cred că în puține culturi ale lumii a pătruns atît de profund cultura SF, mai ales printre cei tineri, așa cum este la noi, și sînt deja convinși că se poate avea încredere în "bătrîni" redactori ai revistei, ce vor avea timpul s-o ducă mai departe, să facă din ea una din revistele importante de pe continent și, la rîndul lor, să crească mai departe alte generații care să le stea în coastă, să-i înțepe, ca ei să poată să stea și să se bucure că în spatele lor sînt alții care vor să facă și mai bine.

Cristian Ionescu,
ministru comerțului :
Aveți în fața dumneavoastră un fost și actual fan. Aș vrea să vă doresc să continuați pe calea pe care ați apucat-o; dvs. sînteți viitorul și vă pot spune că din ceea ce știu despre

dvs. (și la mulți vă știu numai numele și textele), vă pot spune că nu sînteți departe de culmea gloriei. Din păcate, încă nu sîntem cunoscuți pe plan internațional. Dar părerea mea e că, încet-încet, vom fi cunoscuți, pentru că valoarea nu poate fi ignorată. Si, cine știe, poate că vom ajunge să deținem și primul cotidian de SF !...

A consemnat,
Eduard PANDELE

PS. Din pricina emoției am uitat să menționez foarte multe persoane care au fost alături de mine cu mintea, sfaturi sau condeiul, și profit de acest spațiu pentru a le mulțumi tuturor (inclusiv acelor persoane oarecum anonime pentru majoritatea dintre voi, și mă refer la acele persoane care se ocupă cu partea tehnică a revistei). Și dacă am reușit să fac ceva pentru fandomul

românesc mi-ar plăcea să cred în continuare că din mijlocul acestor tineri care s-au grupat în jurul revistei, cîndva, într-un viitor apropiat sau îndepărtat, se va ridica cineva care să poată face mai mult. Fiindcă se poate!

-Adrian Bănuță

JURNALUL®
S.F.

Editat de: **INTAET**

Colectivul de redacție:

Adrian BĂNUȚĂ (Redactor șef),

Număr realizat de:

Ionuț BĂNUȚĂ, George CEAUȘU, Dan MERISCA
(Redactori)

Marian IRIMIA (fotoreporter)

Adresa redacției:

Șos. București-Ploiești 25-27; sector 1, București tel.
fax . 3.12.71.35;

Supremul

„N-am să uit niciodată starea de surescitare care te-a cuprins când ai văzut-o... Sclipea ca un șarpe enorm, gros, pe jumătate îngropat în pământ, letargic, somnolent, avertizând...”

Și nici n-am să pricep vreodată cum de ai primit tocmai tu rîvnitul pașaport interior, tu, o persoană marcată incredibil de, cum scria în fișa ta? aha! convingeri umaniste...

Apoi...

Apoi, farmecul discret al toamnei, afară. NU SUB CUPOLĂ. Nu sub cupola de plastic a orașului unde poate fi programată oricînd. O toamnă adevărată, cu nostalgia aceea ucigașă, cancerul leneș al frunzelor, apoi deșertul galben, mirosurile... he-he! toată retorica împușată a secolelor decadente...

Dacă nu te-ai fi ținut, poate ai fi pășit peste frontieră. Cu riscul (acceptat) de a paraliza pe linie, de a fi apoi cules de o mașină neagră, de a și se face iar spălarea, lavajul cerebral, educația...

Ți-am oferit o șansă și nu ai dreptul să o ratezi. Fă asta în numele prieteniei noastre. Luptă! Reabilitează-te. Gîndește-te la copiii tăi. Nu îți ascund: lanțul afectiv este mai puternic decît oricare altul. Coerciția exercitată la nivelul primar-afectiv, zona cea mai sensibilă, mai tangibilă...

De aceea s-a și renunțat la nașterile în incubatoare. Ce șantaj poți să exerciți, de exemplu, cu un copil, căruia tatăl îi este la fel de indiferent ca oricare altă persoană?

Primitivii știau ce știau; erau, la diverse nivele, inegal, e drept, foarte eficași (un barbarism care prinde bine textului).

Avem nevoie și de oameni ca tine, cum avem nevoie de toate structurile psihologice la nivel de individ pentru a rezista în acest conflict uriaș care-și opune, mai mult decît armatele, ideai!

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA

INTACT

Director tehnic:

Eustațiu BĂLAN

Reclamă, publicitate, difuzare:

Titus GUVIR - tel. 3.12.93.66

Tehnoredactare computerizată:

Horațiu - Olimpiu RĂDULESCU

Culegere: Doina PREOTU

Corectură:

Mihaela VANEA

Montaj offset:

Daniel STĂNICĂ, Mariana SEBE

Jurnalul S.F. este înscris

în Catalogul Presei la poziția 2.128

Abonamentele se pot procura de la orice centru RODIPET

Acest săptămîlnic face parte din rețeaua națională a publicațiilor

JURNALUL®

Director:

Dan DIACONESCU

Redactor șef:

Marius TUCA

Appreciezi, sînt sigur, că te bați pentru idee... Pentru o idee...”

Și scrisoarea continua să se deruleze pe monitor, la fel de siropos, la fel de persuasiv, inoculînd germeii maladiei subtile, de care avem nevoie pentru a rezista.

Decuplă monitorul. În întuneric nu se mai văzu decît ochiul verde al alarmei; penumbra din cușetă, patul rece și tare, atmosfera de alarmă continuă, tensiunea nopții electrice... cerul alb... frunzele acelea adevărate căzînd. Adormi. Scurt, fără vise.

Se trezi și coborî la cantină, o sală albă, septică. Nu mai era acolo decît Xavier, tot la reabilitare și tot la o cafea.

- Tot e bine, zice Xav, tot e bine, măcar, aici, cafea la discreție, țigări veritabile și o viață de bărbați autentici. O viață de eroi...

Era ironic, știa că sîntem înregistrați, dar limbajul permite multe atunci cînd trece de limitele înțelegerii oficiale.

Nu i-am răspuns. Am deschis televizorul și în sală se revărsară odele, jurnalele de război, cîntăreții puterii armate.

Xav a ajuns locotenent, mi-e, în multe privințe, superior și, spre deosebire de alții, a învățat să-și disimuleze adevăratele sentimente. Picase din cauza uneia căreia i se destăinuise în pat, aia l-a turnat urgent. O dramă din care poți să faci un succes atunci cînd îi schimbi ambalajul.

Așteptam de aproape un an în adăposturile noastre sigure, ne plictisiserăm înverșunați, ne lăsam îndotrînați, făceam cultul armelor în ședințe de terapie colectivă, dar nu ne contaminam. Războiul dura de cîteva sute de ani, mai rămăsese deșertul acela galben, stupid, o zonă a nimănui, mai rămăsese de cucerit deșertul. În rest totul, totul era împărțit, ei cu treaba lor, noi cu a noastră.

Ne pregăteam pentru marea reabilitare, o echipă de șoc cu misiuni speciale, strict confidentiale, dar nu făcusem nimic pînă acum și chestia asta ne muia speranțele într-o posibilă întoarcere în Oraș.

Am închis televizorul și mutra de frizer cretin a Supremului se estompă, se pierdu, muri.

Alarma trecu pe galben, ochiul acela clipea tînguitor, o lumină în stare să te scoată din minți. Din acest moment nu mai erau posibile înfîlnirile înfîmplătoare în cantină, nici ironiile defetiste, nici micile incidente într-o ambianță strict masculină, inevitabile în fond.

„De cînd n-ai mai văzut o femeie, Xav?”

„De opt ani.”

„Mă mir că n-ai înnebunit”

„Și eu”, răspundea Xav și apoi se răsucea cu spatele la camerele de luat vederi care ne urmăreau și în somn. Mai mult era periculos să insiști. Xav ne repeța permanent, în cele mai neașteptate momente, că o să ne întoarcem acasă dacă o să facem o treabă bună. „O treabă pe cînte, băieți!”, striga atunci sergentul acela cretin, Torn, și ochii lui albaștri, impasibili, prindeau o urmă de cruzime, de ferocitate animalică. Ne era frică tuturor de el. Mai puțin lui Xav. Xav era cel mai bun instructor din Centrul nostru de Reabilitare. Cunoștea toate tehnicile luptei de gherilă și mînuia toate armele cu aceeași dexteritate. Un talent care ieșise la iveală tîrziu și absolut înfîmplător. În viața civilă fusese profesor de estetică la un colegiu, ceea ce însemna puțin mai mult decît nimic pe scara socială.

La ora două ni se împărțiră armele.

Sergentul Torn cu privirea lui albastră, fanatică, ne adună în careul mic al Centrului și ne țină o cuvîntare deosebit de lungă pentru el, capodoperă a

retoricii cazone: „Din acest moment începe Reabilitarea voastră. Depinde de voi dacă vă veți înorae acasă sau veți fi arși ca niște șobolani scîrboși de către echipele lor. O treabă pe cînte!”

Am rupt rîndurile, le-am refăcut două ore mai tîrziu, era noapte, am simțit aerul rece, tare și am tras cu regret masca pe figură.

Ne-au îmbarcat în transportoare-aero, imense ca niște garaje publice. După șase ore aterizăm pe un teren despre care nu știam mai mult decît Xav. Ne-a spus doar atît: „Pentru nisipul ăsta ne batem.” În întuneric proiectilele-far, trasoarele, aviația „lor” începură să ne caute. Blindatele noastre de teren se îngropară în nisip, afară rămînînd doar senzorii cameleonici, sensibili, atenți la orice se petrecea deasupra.

Bombele explodară departe. Pe ecrane am văzut craterele imense și fumul invadînd cerul. Îmi simțeam gura uscată. Mi-am dat seama că toți aveam aceeași senzație. Ne-am bransat tuburile de alimentare. Apoi am băut. Xav îmi întinse o pastilă anti-dehidratantă. „Ne batem bine”, rînși cineva. Torn îi aruncă o privire scurtă. Tipul nu mai rîse.

60 de ore am stat îngropați în nisip, pe o căldură sufocantă. Xav nu îngădui nimănui să-și deschie costumele de protecție. O salopetă neagră peste care trecusem o plasă fină de camuflaj de culoare gălbuie.

Cînd am ieșit, departe, am văzut nisipul arzînd.

Am pornit în șir indian spre dune. Treisprezece ore de mers fără răgaz. Fără nici un popas. Profesorul de istorie s-a prăbușit primul. Pe teritoriul lor rămase o podoabă de substanță calcinată.

Prima. Nu trebuia să lăsam urme. Torn a fost acela care l-a executat. Era război. Avioanele lor ne căutau iar. Bombele lovîră aproape de noi. Nisipul - o lavă cristalină, lunecoasă, sub picioarele noastre.

Chinuit era faptul că nu ripostam. Nu aveam cu ce. Sau, cel puțin, așa credeam noi. I-am spus asta lui Xavier. A rîs încet și a zis: - Ai să vezi că avem... He-He! O armă teribilă...

Torn, sergentul, ne urmărea circumspect.

- L-aș face podoaba acestui pustiu!

- E periculos! Mai bine să nu te iei de el. Odată, cine știe... poate...

Tăcu și-mi întinse o țigară. Am tras cîteva fumuri și am vrut s-o arunc. Fumează-o toată! a strigat Xav. Țigara avea un gust ciudat. Mă amețise, apoi mi-am revenit.

Știu că am pătruns prin rețeaua de apă într-un oraș. Un oraș pe care îl simțeam pulsînd deasupra mea. Știam tot ce trebuia despre canalizarea sa, dar nimic despre orașul în sine. Știam totul despre rețeaua sa de comunicații - nimic despre locuitorii lui. Totul despre edificiile lui, nimic despre oamenii dinăuntru.

Spre stuporea noastră am ieșit în incinta unei grădinițe de copii. Se jucau. Jetul aruncătorului de flăcări îi prefăcu în podoabe calcinate. A fost doar începutul...

Am aruncat în aer clădiri, am executat cu sînge rece civili, am cufundat în gaz de luptă subsolul în care se refugiaseră autoritățile. Atrocități.

Ne-am retras pe unde veniserăm.

Chepengul căzu sec deasupra noastră. Torn rînși.

- Bună treabă, băieți.

- Bună! - scrișni Xav. Se aplecă brusc și vomă.

Slăbit, se rezemă de o conductă. Se auzea apa sub presiune.

Și Xav trase. Apăsă pe trăgaci de mai multe ori cu disperare. Nimeni nu avu timpul să schițeze vreo mișcare. Eram cu toții sub efectul țigărilor-drog.

Ne-a cruțat doar pe mine și pe Torn...

Și abia acum înțeleg de ce... dar e prea tîrziu...

Doru Pruteanu

Despre firescul ideologiei așteptate în câteva părți cu titluri pe măsură

I. PROGRAMELE ESTETICE SI VIATA

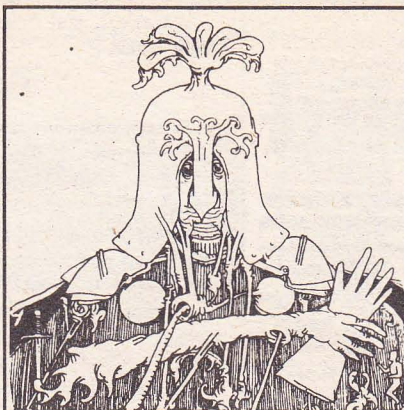
O lovitură spectaculoasă sub acest raport reușește în sf Viorel Pîrligras, cu nuvela *Fantastica lume a lui Cristobald*. Textul are pretenția de a fi autodevorator: Cristobald este Artistul, ba mai mult, Creatorul. Observați mai întâi sensul legăturii cu viața. Apoi, mi se par simptomatice câteva elemente: Creatorul se angajează în destul de multe direcții („Sînt sculptor. Sau pictor, dacă vrei. Poate și scriitor puțin. Cochetez cu muzica...”); „dacă vrei”, din frazele citate poate fi înțeles și altfel decît o mică manifestare de politețe conjuncturală; Creatorul lucrează cu un material deosebit de prețios: s-ar pune întrebarea dacă se justifică folosirea pentru artă a unei materii strategice, dar, cum o bună parte a operelor înseamnă lucruri utile, se poate ajunge la un echilibru acceptabil; creațiile sînt din cînd în cînd ratate, ceea ce nu-i împiedică pe mai toți cei din jur să-l adore pe creator (o mistică a vederii numai binelui și, probabil, mic vis al succesului imediat: dulce utopie a asimilării necritice); însă creația se face în vis, nefiind, la urma urmei, decît o cuviincioasă defulare cu acte în regulă și o completare a egocentrismului ipocrit, ascuns, al artistului.

Față cu o asemenea nemăsurată asumare de libertăți (deși textul lui Viorel Pîrligras nu trebuie obligatoriu judecat ca transparent), pozițiile unor autori ca Mircea Opriță (în *Figurine de ceară*) ori Adrian Rogoz (în *Alambai sau arcanele artei*) – amîndoi preocupați de responsabilitatea artistului – ori Mihail Grănescu sînt de o modestie remarcabilă. Într-o intervenție cu nuanță polemică, găzduită de revista „Luceafărul”, Grănescu se afirmă (tocmai el!) drept partizanul pragmatic al unei literaturi de anticipație ingenios meșteșugărească și agreabilă, pentru un public specific genului publicistic. Este o opinie care nu numai că respectă omul comun, dar se situează și destul de aproape de modelul organizatorilor, după cît se pare. Împlinirile domeniului sînt cam greu de identificat. Chiar textele semnate Mihail Grănescu sînt mai degrabă lîngă frumosul main-stream decît lîngă interesantul sf. (Iată, în *Cîntecul libelungilor*, artistul căutînd o imagine a absolutului.) Așa merg lucrurile.

II. VECHEA IDEE CĂ LITERATURA OGLINDEȘTE VIATA

Recitind romanul (ne-sf, în ciuda unui OZN care bîntuie de vreo două ori) *Lumina în octombrie* al lui John Gardner, descopăr în două locuri comentariul unui vecin, la întîmplarea esențială a cărții. (James Page a încuiat-o pe soră-sa într-o cameră, datorită unor deosebiri grave de opinie, iar acesta refuză să mai iasă.) Într-o discuție, se află că bătrîna vermonteză democrată Sally a refuzat să-l anunțe pe James să vină la telefon cînd a fost căutat pentru colectarea fondurilor republicanilor. La asemenea știre, Bill Partridge e de părere că: Ar fi trebuit s-o împuște“.

Personajul se exprimă conform

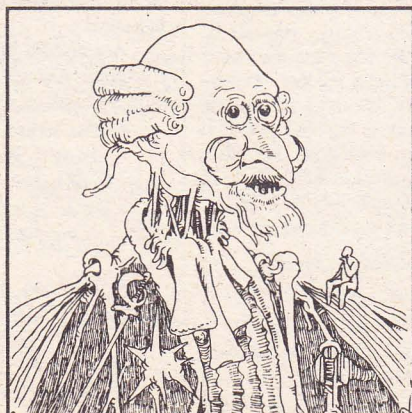
modelului său de viață: orice deviere se cuvine a fi tratată radical. Multiplicată prin obiecte artistice de uz popular, atitudinea lui Bill Partridge tinde să devină o caracteristică: americanul din popor e de părere că ar trebui ca devierile să fie tratate radical. Se poate admite că fermierul conservator Bill Partridge nu și-a însușit această caracteristică din produsele artistice

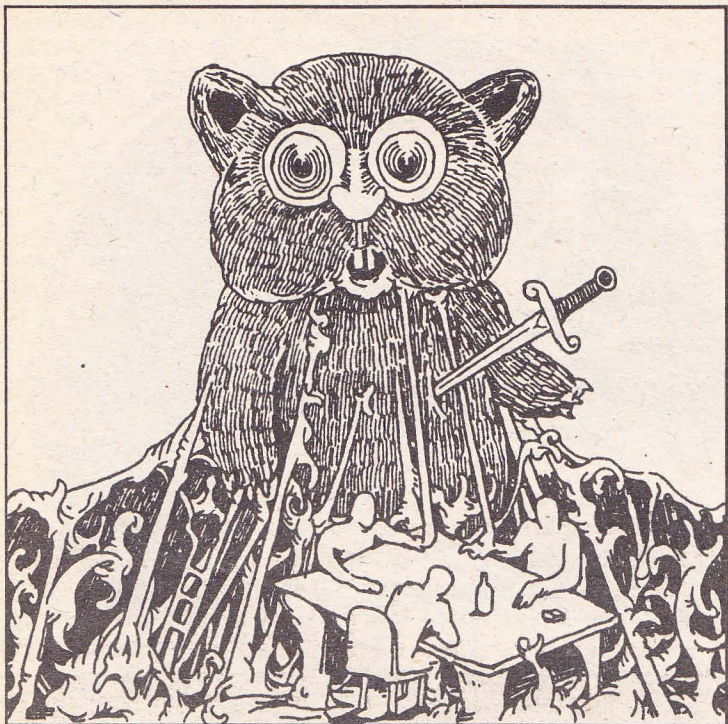
consumate și că ea provine de oriunde din altă parte. Convențional, putem admite că Bill Partridge este sursa unei asemenea atitudini care permite transformarea oricărei emoții în acțiune ori de cîte ori o va regăsi. Chiar zîmbind sceptic, asertez că opinia fermierului poate deveni normă. Cred că așa se generează ideologia așteptată: prin înmulțire disproporționată. Părerea lui Bill Partridge poate fi socotită recuperată și utilizată chiar în romanul pe care-l citește Sally în timpul grevei sale: un personaj vrea să se sinucidă, altele se amenință cu împușcarea și se și împușcă, un comisar de poliție arestează o nevinovată pentru orice eventualitate, cineva pofteste să cumpere tot drogul contractat de o rețea de traficanți etc. Această minunăție Kitsch nu cunoaște linii ondulate decît dacă e vorba de anumite părți ale anatomiei femeiești.

III. Sufletul plin de dor al astronautului

Într-o prefață de-a lui Alexandru Mironov se află simbul următoarei idei: scurtarea timpului de parcurgere a distanțelor micșorează evident interesul pentru anumite călătorii. Toate voiajurile care se pot face oricînd sau cele care oricum se vor face sînt de natură să îngrădească nostalgiile. Sentimentul dorului de locurile natale, de exemplu, este pe cale să dispară, dacă aceste locuri nu sînt cumva imposibil de atins. O plimbare la Frankfurt este destul de indiferentă dacă se poate face cu primul avion. O problemă de orizont, desigur. (Limita care condiționează sentimentul dă valoare unei cunoscute povestiri pe această temă de-a lui Fr. Brown.) Cu toate acestea, nostalgia plaiurilor de baștină este o prezență în sf: ea corespunde pe deplin așteptărilor ideologice ale lectorului (popular).

Personal pretind că marginile acestei ideologii (de nuanță kitsch) sînt extrem de mișcătoare – chestiunea ține de doză – și că generarea de ideologie așteptată este un accident mult prea frecvent în universul produselor artistice ca să nu merite o mică discuție. Dînd un răspuns pe care-l datorez cam de multă vreme, aș zice că anticipația anticipează, pare-se, măcar funcționarea și în viitor (ori în trecut, în cazuri speciale) a modelelor de sisteme de valori actualmente acceptate. În treacăt fie spus, întreaga literatură de consum este admisă și pentru (dacă nu cumva numai pentru) diseminarea acestor modele. O poveste polițistă în care ucigașul (rău, desigur!) este aprobat, apărat, salvat este la fel de rară ca o pepită (ceea ce nu înseamnă că nu există!). Distopiile complete, de asemenea, sînt greu de înțeles. După cum spune un cercetător, dacă s-ar constata abateri de la această regulă, Politicul ar apela imediat la criteriul estetic pentru justificarea refuzului unor asemenea texte. Oricum, zona de lucru, este extrem de largă și, din păcate, locul cel mai adesea ales este acela al tezismului mai mult sau mai puțin grosolan. Luînd ca material ilustrativ texte de oarecare valoare apărute în „Almanahul Anticipația 1987” voi afla că toate prozele – în afară de cea a lui Mircea Opriță (indiferentă în discuție, datorită caracterului său fragmentar), de nuvela *Cassargoz* de Cristian Tudor Popescu (distopie în care eroii sînt contemporanii noștri în acest sat planetar, o cruzime!) și de po-

vestirea lui Alexandru Ungureanu, **Ne vom întoarce pe Herbwue** (un Rău isteț și destul de simpatic își oferă o șansă de salvare) – nu violează defel obișnuințele noastre ideologice, ba dimpotrivă.

IV. PUPAT TOTȚI PIAȚĂ INDEPENDENȚEI

E de subliniat posibilitatea realizării unor situații conflictuale tocmai datorită diferențelor dintre așteptările publicului și cele ale aparatului organizatoric. Opoziția, stabilită cu mândrie, între știință („socoteli”) și literatură este, admisă de cel puțin o parte a publicului și refuzată de sistemul de promovare (progresist sau doar interesat). Nenumăratele discuții despre „știință și literatură egal sf” sau „sf: știință sau literatură” ilustrează tocmai această idee. Dacă, de exemplu, proza „Zărghitul” de Tudor Negoită place unora, indică evident, faptul că ostilitatea față de mașini se află în aceeași situație; mai există elanuri sămănătoriste. Desigur, locul adjectivului progresist se poate schimba: un personaj din **Odiseea navei Space Beagle** are de argumentat enorm de mult, în fața șefilor mai ales, în favoarea științei sale noi. De asemenea, prof. Solomon Marcus poate pleda oricât pentru interdisciplinaritate dacă, la aceeași masă a prezidiului, se află oarecari urechi astupate. În mod obișnuit și fericit însă, respectul pentru public („dacă vrei”) și respectul pentru Autoritate împacă lucrurile.

V. O MÎNA DE AJUTOR / LA FACEREA UNUI ROMAN / PE GUSTUL TUTUROR

În romanul **Capcana de sticlă** de Herbert Franke, un medic salvează cu ajutorul unei nave spațiale o mie și cîțiva oameni din dezastrul nuclear. Acești oameni se vor transforma într-o armată imperfectă; imperfectă pentru că unul dintre cei salvați **descoperă** (nu se știe cum!) indisciplina și-și propune să distrugă sistemul din care face parte. Încercarea nu reușește dar, peste o generație, dictatura maiorului este înlocuită cu o democrație. Îndrăznesc să cred că pot afla în această istorie sugestia unei serii de acest fel: antagonisme grave – dezastru – univers uniformizat prin dictatură – revoluție – lume liberă. Pot invoca și o posibilă, ba chiar foarte probabilă reluare a seriei întâmplărilor, după rezolvarea problemelor supraviețuirii într-un mediu ostil. Remarc faptul că autorul prezintă **direct** numai perioada de imediat după sfîrșitul dezastrului, prima tentativă de **spargere** a lumii uniforme și începutul timpului libertății. Este clar că se ocolesc momentele de mare tensiune (revoluția, de exemplu!) în favoarea celor care se sprijină pe sentimentalismul lectorului: un individ acționează singur împotriva unui

sistem politic (situația permițînd tocmai identificarea afectivă a cititorului cu acest personaj); lumea uniformizată nu permite afirmarea individualității (individualismul este postulat ca mod de a fi pozitiv într-un spațiu organizat după regula - **Orice Democrație Există Dacă Mă Respectă Pe Mine**; în consecință, un univers în care individul nu se simte valoros în sine este inacceptabil); vremurile Libertății sînt preferabile (ideea de libertate în sensul absenței constrîngerilor **de sus** este extrem de bine fixată în conștiințe cel puțin de pe la iluminiști încoace, așa încît nu mai are rost o prezentare pro din partea romanicerului). O poveste care **ne perial**

(Maniheismul structural face parte, desigur, din aceeași zonă: a comodității de receptare așteptate).

VI. A FI CONTRA, A FI PENTRU

Finalul romanului din romanul lui John Gardner lasă o eventuală salvare a eroilor nevinovați (care sînt ei oare?) pe seama extratereștrilor. În lumea reală a aceluiași roman acest lucru pare imposibil. A vorbi despre nenumărații justițari, dizidenți și salvatori singuratici care ajung la Dreptate, Libertate și Adevăr prin propriile forțe, reprezintă o scufundare sufocantă într-o utopie deja ultracunoscută și nerecomandabilă.

Pentru o retragere onorabilă precizez că una din ideile care preocupă autorul acestui text aproape încheiat, se referă la posibilitatea reidentificării unei specificități a anticipației estetice (sau numai de stînga) constînd într-un interes special pentru existența în colectivitate, cu argumentarea pornind de prin sensurile esențiale ale romanelor fraților Strugațki, relativ recent apărute în românește. Consemnînd cu mulțumire existența unui asemenea specific, autorul se arată a fi el însuși (în mod regretabil!) partizan al unui model ideologic față de care își organizează așteptările. În **Picnic la marginea drumului** acest sens este clar exprimat: „Fericire pentru toți, pe gratis, și hai să nu plece nimeni supărat!”. La fel și în **Un miliard de ani pînă la sfîrșitul lumii**, Vecerovski: „Nu voi fi singur acolo... Și nu numai acolo... și nu numai eu...” În plus, Maleanov are curajul de a-și tăia numele pe dosarul care cuprinde raportul despre M-cavități: un sacrificiu, desigur, o anumită atitudine față de ceea ce este personal. Găsesc că este o variantă deosebit de profitabilă măcar pentru cei încă necontaminați de singurătățile romantice ale restului lumii, în condițiile în care o noțiune este obligatorie și o opțiune conștientă este preferabilă.

Urechile de tinicheu

— Oh, oh, oh, ascultați muzică!

Spuneți-le „Porțile Stelelor” dacă vreți. Termenul a fost solid fixat în mintea publicului de scriitorii SF, cu bolnăvicioasa lor pasiune pentru cuvintele pompoase, și asta cu cincizeci de ani înaintea descoperirii primei Anomalii Spațiale și înaintea începerii războiului. Dacă le numiți „Porțile Stelelor”, pe noi numiți-ne „Paznicii Porților” sau mai pe scurt Paznici. Noi însă le spunem „Găuri” și nouă ne zicem „Găozari”. Bineînțeles, contează cum privești problema. Dacă am fi intrat vreodată într-una, doar ca să privim, să vedem ce se întâmplă, poate că am fi găsit un alt nume pentru ele și în ultimă instanță pentru noi înșine. Nume fără pretenții, ca să putem încăpea în bancuri.

Dar navele automate ale inamicului se arătau la intervale neregulate, erau planetoizi-stații automate - cu un program simplu dar foarte precis, scris undeva într-un hău depărtat al spațiului. Așa că în afara eroilor care trebuia să le vinăze - și aveau slăbiciunea să se mai și întoarcă - mai trebuia cineva care să păzească fiecare „Gaură” cunoscută, să sune alarma la apariția navelor și cu toată speranța să încerce să le neutralizeze - înainte să NE neutralizeze. Războiul, după douăzeci de ani, era tot la faza când se dădeau recompense grase și nu țineau să fii un erou mort. Totuși războiul ne costa multe pagube și o vom ține-o tot așa în anii care vor veni. La fel de mult și pe inamic.

Prima navă inamică văzută de mine ne-ar fi lichidat cu siguranță dacă n-aș fi fost pe fază. Pentru Walter și mine a fost tocmai nimerit că nu locuim în aceeași păstaie. Nu eram niciodată împreună. Singurele lucruri pe care le aveam în comun erau: a) o ură nepotolită față de guvernul care ne azvîrlise în cea mai timpită și sinucigașă misiune - înainte să apucăm să ne prezentăm voluntari, ca niște gentilemeni; b) un interes profund pentru muzică. Dar toți Găozarii împart aceste două lucruri. Una din puținele compensații ale imbecitilor și claustrofobicilor noastre „păstäi” era colecția de înregistrări - nu puteai citi la lumina stelelor și starea de război nu-ți permitea alte distracții. Așa că era posibil ca Walter și eu să petrecem ore nesfârșite ascultînd muzică la căști și certîndu-ne uneori. Walter nu avea nici urmă de umor, disprețuia pe cei ce aveau, disprețuia orice parodie, era imposibil să discuți muzică cu el. Sau orice altceva. Așadar puteai asculta o groază de muzică bună dacă n-aveai altceva mai bun de făcut.

Trăiam de șaptesprezece ore în muzica lui Wagner, stors sufletește, cînd vocea lui Walter îmi năvăli în căști.

— George.

— Da? am strigat, dar era prea multă gălăgie. A trebuit să ne oprim benzile. Să fii al naibii dacă n-asculta tot Wagner, asta m-a cam enervat fiindcă în mod sigur îi plăcea doar macabru din muzica lui Wagner.

— Stare de alarmă, spuse aducîndu-mă la realitate.

— Perfect. Am atins butoanele. Dau tircoale „Găuri”, nu? S-ar putea lăsa cu o moarte glorioasă în vreo cîteva secunde. Alăturîndu-mă lui Walter cu toată viteza posibilă, am orientat tirul spre „Gaură”. Ticălosul a apărut însă din flanc și ne-a lovit pe amîndoi. Pe neașteptate; inexplicabil. Chiar și Abacus AI, computerul pe care se putea conta, a fost depășit de situație. M-a prins în fururi, clang! Rotire rapidă, CLANG! sînt zăpăcit de șocuri, PING! nu mai am lumini.

— George, Walter îmi vorbea în căști, ești teafăr?

— Să văd... am replicat. Nava inamică așezase un fel de barieră antilaser, am abandonat armamentul laser. Am semnalizat și mi-am verificat „păstaia”. Era atins sistemul giroscopic. Ecranele erau stinse toate, cu excepția unuia care îmi arăta cam douăzeci de grade din spațiul înstelat de „deasupra” mea, poziția mea față de Walter era necunoscută. Toate astea trebuiau să le iau în serios dacă intenționam să trăiesc, și intenționam s-o fac. Înainte de a controla radioul trebuia să mă uit la sistemul de control al tirului (era blocat pe direcția „sus”), la navigație (încă operă dar nu suficient cît să nu intru în derivă), să mă controlez pe mine (eram încă neatins). Apoi am conectat emițătorul pe frecvența obișnuită pentru urgențe.

— Am îmbulinit-o, am spus crispat și repezit, apoi brusc un zgomot de fond a tăiat legătura. Atunci am transmis pe următoarea frecvență de urgență, instruiindu-l pe Abacus AI Analogul să schimbe pe A înainte de a transmite. Walter?

— Prezent. Voce monotonă, mecanică, la fel ca vocea lui AI.

— Sîntem niște găgăuțe.

— Da.

— Sîntem de capturat, nu de ucis. Țasta e programat să ne imobilizeze, să ne dezarmeze, să ne aiurească și să facă imposibilă comunicarea între noi. Parcă-mi picase tot cerul în cap. Am schimbat frecvența pe

B, cică ar fi mai greu de bruiat. Walter mă aștepta pe noua frecvență.

— E important, începu, să determinăm ce tip de navă au, un Mark I sau un Mark II.

— Al dreptate, l-am aprobat, dacă ne-am putea localiza poziția am putea încerca ceva și un zgomot de fond tăie conversația. Ambele tipuri de nave-asteroid ale inamicului au doar două reflectoare, să le distingi poziția este o adevărată caznă.

Dacă ar fi un Mark I, am putea să ne cumulăm armamentul și fără să riscăm prea mult am dirija tirul pînă în interiorul asteroidului, lovind tot echipamentul electronic.

Dar dacă ăsta era un Mark II, aceeași manevră ar atinge rezervele lui de energie, ceea ce ar produce o explozie care ne-ar reduce la atomi. Dar cum ne puteam determina poziția, cînd eram „orbi” și cum puteam comunica între noi coordonatele fără să nu fim la cheremul asteroidului? Ticălosul dracului bruiase frecvența B extrem de ușor, cred că bruiă orice semăna cu un schimb de informații indiferent dacă descifra sau nu mesajele. Țasta mi-a sugerat să recurg la frecvența C, părea singura soluție. Era o frecvență de siguranță, pentru mesaje codificate. Dar pe frecvența C emiteam cu dificultate după cum mi se părea, așa că am ezitat să o folosesc. Dacă pierdeam șansa asta, partida se termina prost pentru noi. „O, doamne - m-am rugat - dă-i măcar o dată, doar pentru cincisprezece minute lui Walter o jumătate de kil de minte.” Am comutat pe noua frecvență.

— ... să ne luăm după stele, spunea. E singurul mod de a...

— GUŔA! Nu mai scoate nici un sunet. Ascultă. CAAAP!... O.K.? Fii prudent. Da, după stele, dar în nici un caz nu repeta propozițiile sau cuvintele mele. Comprehende?

— De ce să nu repet propozițiile sau cuvintele tale? Rosti Walter, dînd cu oșteana gard.

— Fir-ar a dracului. Am mormăit, dar mă adresam unui alt mormăit, al bruiajului. Grupuri de semne identice, în propoziții repetate, erau singura dovadă de care aveam nevoie computerul inamicului. Constituia „schimb de informații” așa că ne-am tăiat macaroana. Mai rămăsese o singură frecvență pe listă. Dacă-ar fi trebuit să ne căutăm unul pe altul în noianul de frecvențe ne-ar fi trebuit o veșnicie. Frecvența C era inutilizabilă, nu mai aveam de ales. L-am consultat pe Abacus AI. „Cum” - am codificat - „pot să fac schimb de informații fără să transmit informații?” Țasta era genul de întrebări care făceau computerele să se ducă dracului, întocmai ca amplificatoarele fără nimic conectat la ele. Însă Abacus AI era construit în așa fel încît îi-o întorcea cu aceeași monedă și simțul umorului nu era cu mai puțin subtil ca al meu. „SCRIE O POEZIE replică - SAU CÎNTĂ UN CÎNTEC”. Am strîmbat din nas. „Nu-i bine, nu pot folosi cuvinte”. „HMM...” - ațișă AI - Deodată îmi veni fisa.

Mi-am derulat întrebările. Am conectat pe ultima frecvență, nu era bruiată, dar era tăcere, Walter pricepuse în sfîrșit ce neghiobie făcuse. Mă aștepta pe mine să iau inițiativa. Am dat drumul la primele măsuri dintr-un vechi cîntec al Beatles-ilor: „WE CAN WORK IT OUT” și am oprit banda înainte ca melodia să se repete. Se lăsă o liniște lungă, timp în care Walter se chinuia să o scoată la capăt cu mintea lui greoaie.

„Hai odată, tontule, îmi spunea, fă ceva care să-mi dea de lucru.“ Brusc, câștile îmi fură umplute de primele acorduri ale celui mai reprezentativ cîntec al grupului Cabaret: „POATE DE DATA ASTA“. Slavă cerului! L-am pus pe Al să-mi arate o hartă stelară a zonei. Bucata de cer văzută de mine, nu făcea două parale dacă nu știam ce vedea Walter. Cunoașterea reciprocă a poziției ne era necesară pentru stabilirea perimetrului de trageră. Nu puteam vedea „gaura“ și nu știam dacă el o putea vedea. Sau poate că da? Oricine cu puțină minte ar fi... Am transmis dară acordurile unei simfonii revivaliste de pe la începutul secolului XI: „LIPSEȘTE CEVA DIN BUCHETUL TĂU?“ cu speranța ca nu cumva să creadă că îi ceream un raport despre starea lui tehnică. Răspunse cu o baladă antirevitalistă de la sfîrșitul secolului XXI: „NU MAI SÎNT GĂURI ÎN CER“. Perfect acum. Hai înapoi la Beatles: „Tell me what you see“. Făcu o pauză lungă, apoi lansă balada lui Van Gogh de Donald McLean: „Înstelată, înstelată noapte“. Mă cam pune în încurcătură. Hmm... va trebui să gîndesc pentru amîndoi. Subit, îmi veni inspirația. Am dat drumul la un cîntec sfîrșit de pe la finele secolului XXI: „Frate, vezi roșul amurg?“. Erau vreo cîteva stele roșii mai vizibile în vecinătatea noastră, iar dacă Walter le putea vedea la fereastră, însemna că Abacus ar fi putut determina coordonatele. Puterea lui de înțelegere în acel moment era copleșitoare. Îmi răspunse imediat cu nemuritoare piesă a lui Duke Ellington: „I Ain't Got Nothin' But The Blues“. Era încurcată treaba, iar eu eram debusolat. Nu-mi mai venea în minte nici o întrebare cheie pe care să i-o pun lui Walter cu ajutorul muzicii. Dacă el nu-și putea pune măcar acum mintea la contribuție, eram terminați. În orice moment, inamicii în carne și oase puteau să apară și nimeni nu era în stare să spună cum arătau, fiindcă nu existau supraviețuitori în urma întîlnirilor cu ei. Haide, Walter. Și mă ului din nou. Piesa pe care o alesese era ceva obscur, un cîntec pentru copii, incredibil de vechi: „Ursul a trecut munții“. Din poziția noastră se putea distinge constelația Ursa Mare. Am consultat cu febrilitate hărțile stelare, încercînd să-mi imaginez geometria – cosmometria – teria – locului. Îmi lipseau unele date și nu-l puteam pune pe Al să facă treaba asta pentru mine. Dacă și Walter vedea Ursa Mare, atunci se părea că... Am trimis corul din: „Șterge-ți botul ca să-ți dau un pupic“ în legendara versiune a lui Charles și cu speranța că va surprinde tonul optimist al transmisiiei. Răspunsul lui, din nou Beatles: „All you need is love“. Te pomeniești că i-o fi venit mintea la cap? Am răspuns imediat: Da! Da! Da! Am atins apoi butoanele lui Abacus Al și o lumină roșiatică, agreabilă, străbătu ecranul. Apărură evaluările tactice ale lui Abacus Al. Mark I se putea citi pe display.

– Walter! am strigat fără nici o jenă, cu toată viteza! Acum!

Așa că atunci cînd dușmanii în carne și oase năvăliră prin „gaură“, m-am aruncat grămadă pe ei și astfel puteam furniza științei primele teme extraterestre, ceea ce era egal – asta dacă te luai după statul major – cu cîștigarea războiului. Dar ceea ce mi-a rămas clar întipărit în minte din tot episodul, a fost așteptarea morții în spațiul acela al ambuscadei și cînd Walter a grăit după ce toată zăpăceala se terminase.

– Cea mai interesantă chestie mi se pare faptul că afurisita lor de navă a stat tot timpul acolo. Și scoase un sunet bizar care trebuia interpretat ca fiind felul lui de a rîde. A stat acolo tot timpul, luînd notițe, uitîndu-se cum complotăm împotriva ei, fără să facă nimic. Și rîse de-a binelea. Țin minte că și pe mine mă umflase rîsul.

Traducere de Silviu Genescu

Virginia BURDUJA

Starea de cub

Frumos ca un zeu tînăr, A 1033 o conduce prin labirintul grădinii tropicale. Liniștea răsună în arpegii, aerul înmiresmat filtra difuz razele fierbinți frînte în frunzișul despicat de mîna lui:

– Pe aici, vino!

Deși părăsiseră Cele Trei Orașe cu multe ore în urmă, nu obosise. Iarba îi mîngia purpuriu gleznele, jerbe de culori și arome îi înfloreau trupul, neștiutul venin de april îi juca bezmetic în suflet, gînduri neterminate i se fugăreau nebune prin ceața roșie. Plutea pe valul primordial în ludic răsfaț. Viața niciodată nu i se păruse mai perfectă, ce rost ar fi avut să curme plimbarea? Laboratorul putea să mai aștepte. Va găsi blestemata aia de soluție la întoarcere și A 1033 își va relua locul printre exponatele aduse din ultima expediție. Înainte ca Profesorul să afle că iar s-a jucat de-a Coppelius.

Se opriră pe un mal înecat în orhidee și el în genunchi. Rupse o floare și îi mîngia carnea petalelor ca într-un început de îmbrățișare. Se ridică și, neașteptat, i-o prinse în păr. Femeia clipi surprinsă: obținuse un punctaj maxim la testul „emoție“, teoretiza excelent și atît... Dar acum, uite, se abandona stării aceleia speciale. Ochii i se umeziră, coborî pleoapele grele peste luciri diamantine. Printre gene, zări Cubul strălucind în nodul pelerinei prinse pe umărul lui. Se întrebă, femeia, ce fel de bijuterii se poartă în galaxia lui. Degetele strînse în mîna lui poruncitoare o dureau. Nu și le desprinse. Lumina frunții lui o învăluia atît de cald. Cubul nu mai strălucea. Pîlpîi tot mai stins, se înnegri, micșorîndu-se treptat pînă dispăru cu totul. O clipă, teama o încolți. Dar nu, nu i se putea întîmpla nimic. Nu ei. Auzise atîtea despre lumea lui, voia să știe totul despre ea. Despre EL, A 1033.

Ajunseră pe marginea unui bazin închis în unghiuri drepte.

Timpul s-a oprit cînd umerii femeii au tresărit sub brațul lui. Admirativă, recunosc studiul lui meticulos: supus și tandru îi șoptea foarte convingător lecția Dragostei. Cu ochii spre întinderea curată a apei fremătîndu-i la picioare, ea tăcea. Îi simți moliciunea satinată șerpînd-o. Simți și uită. Sparse oglinda străvezie cu rotundul călcîiului, vîrfurile copacilor se rotiră verde-albastru deasupra. Ziua ei princiară începea... Dar arcu sfîrșit în gheară o tîri afundînd-o în apele învolburate deodată.

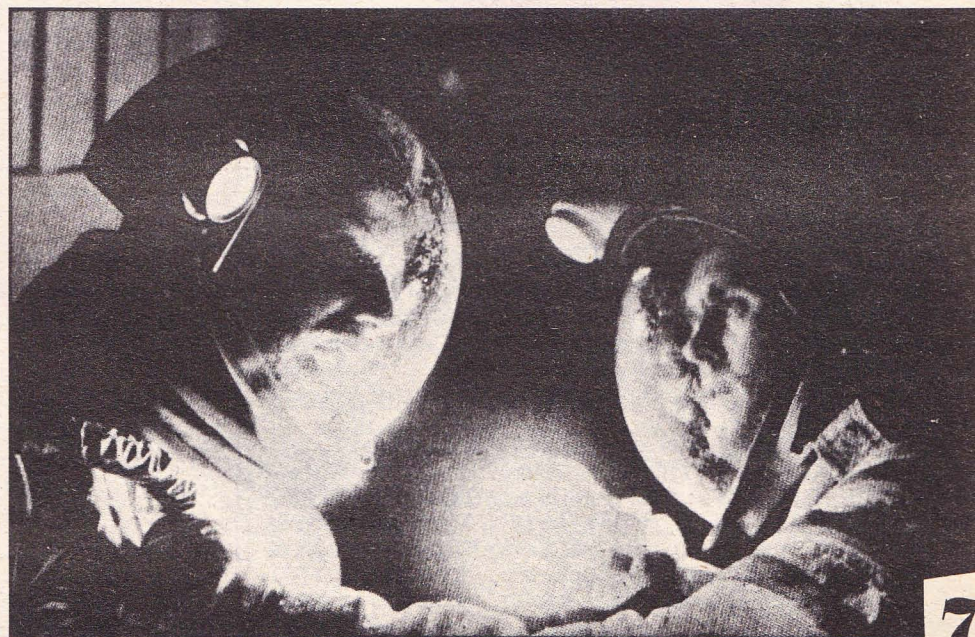
– Nu, te rog, nu! Am înotat numai în piscina Centrului, nu...

Strigătele i se risipiră în singurătatea din jur. Apa îi cuprinse mijlocul de trestie gînditoare, o, ce departe erau biblioteca și Pascal. Nu se poate. Pentru orice exista o soluție. Îl privi încă o dată și se înapăimîntă. Începu să spintece undele cu rapiditatea deprinsă la cursurile intensive. În sfîrșit, atinse malul opus. Salvată! Pași pe prima treaptă, dar un perete translucid îi bară calea. Se aruncă din nou în valuri, frigul metallic îi tăie respirația, apele creșteau năvalnic, pereții bazinului se apropiau. I se lipiră de trup. Capul i se lovi de limpezimea dură a tavanului nevăzut. Făcu un pas la stînga și cotul i se sfărîmă. Un altul la dreapta. În zadar. Ingenioasă cursă. Ar trebui să-i determine coordonatele, mai gîndi înainte de disperarea miniei. O minie irațională ca toate miniele. Se zvîrcoli între pereții Cubului ei albastru, pînă cînd o durere ascuțită o fulgeră. Își traduse anevoie semnalele limbajului abia învățat:

– A 1033, pămînteaca și-a rupt un braț. După cum se zbate, Cubul tău de cer va fi curînd de sînge.

– Dezintegrare! Reluare! Terminat! Dezintegrare!...

Întinericul acoperi princiară zi în țipăt înalt de sorii apuși.

Noile frontiere ale POSIBILULUI

Înainte de a examina unde se află, astăzi, frontierele posibilului, cred că ar trebui, mai întâi, să definim categoriile de imposibil. După mine, acestea sînt:

I. Imposibil prin definiție. Acesta este cazul cuadraturii cercului, al triseccionării unghiului și, în general, al oricărei imposibilități care apare atunci cînd vrem să abandonăm regula jocului, pe care ne-am autoimpus-o. Căci, respectînd regulile jocului matematic, nu se poate realiza cuadratura cercului sau triseccionarea unghiului, utilizînd rigla și compasul. În afara regulii jocului, se poate

împărți un unghi în trei, folosind un raportor gradat, sau se poate da o „rezolvare” a cuadraturii cercului, decupînd cu foarfeca un pătrat de tablă, pînă cînd cîntărește cît un cerc dat, făcut din metal de aceeași grosime. Dar nu e ceea ce se dorea.

II. Imposibil pentru că nu merită osteneala. În acest sens, este imposibil să se reintroducă într-un tub de pastă de dinți pasta care a ieșit. S-ar reuși, probabil, dacă toți marii tehnicieni s-ar concentra asupra problemei, dar nu merită osteneala. În schimb, destul de des, se ivesc maniaci care își petrec viața încercînd să rezolve imposibilități de acest gen: corăbiile închise în sticle sînt un exemplu.

III. Imposibil datorită violării legilor naturale. Ar fi mai ușor să trasăm frontierele care ne separă de acest tip de imposibil, dacă am fi siguri că noi cunoaștem legile naturale. Oricum, să cităm cîteva:

(a) Încălcarea legii conservării energiei. Acest principiu părea, pînă nu demult, de necontrazis. Pare absolut logic: înseamnă, pur și simplu, că nu mai avem ceea ce am cheltuit și că moneda magică ce se întoarce mereu în portofel există doar în basme. Ei bine, se pare totuși că acest principiu e violat, pentru intervale de timp foarte scurte, în universul microparticulelor. Se pare că acest lucru este posibil și în cer, în cazul quasarelor și pulsarelor. Iată de ce nu putem afirma cu certitudine că motorul perpetuu de primul tip (care contrazice tocmai legea conservării energiei) ar fi oriunde și oricum imposibil. Dar el e cu siguranță imposibil în cosmos, la scara noastră, și nu îi sfătuiesc pe cititorii mei să îl caute. Și acum încă primesc lunar cîte o propunere de perpetuum mobile de speță întâi. Răspunsul meu negativ e regulat urmat de o scrisoare scandalizată, încheiată cu o frază de genul: „Nu pot să mai cred că dumneata ai scris Dimineața magicienilor.”

(b) Contrazicerea celui de al doilea principiu al termodinamicii (care spune că într-un sistem izolat, entropia, adică dezordinea, nu poate decît să crească). Tocmai de aceea, un orologiu, nu poate fi de pildă, întors, punîndu-l deasupra unei sobe. Asupra sa, acționează desigur în felul acesta o energie, dar este vorba de o energie dezordonată, ce nu se poate transforma în energie ordonată, necesară reîncărcării resortului. Pentru același motiv, nu se poate construi un transatlantic capabil să-și extragă din ocean energia necesară deplasării, lăsînd în spate o dîră de gheață.

„Inventatorii” motoarelor de speță a doua nu sînt de acord cu acest al doilea principiu al termodinamicii, dar, din păcate, el pare să fie o frontieră de nedepășit pentru posibil. Oricîte s-ar zice sau s-ar face, odată amestecate, nu va fi posibil să se separe apa de vin, sau cerneala de China dizolvată în apă.

Această afirmație formală duce la exasperare inventatorii și teoreticienii.

Dar teoria și experimentele se aliază în a spune că al doilea principiu al termodinamicii nu va fi niciodată violat. Nu e nimic de făcut. Cea mai mică excepție de la acest principiu e atît de improbabilă, încît sorii au tot timpul să se stingă, iar galaxiile să se împrăștie, înainte ca apa dintr-o oală pusă pe foc să se transforme în gheață în timp ce focul se stinge. S-a spus deseori că viața ar fi o excepție de la al doilea principiu: dar nu e așa, deoarece viața nu este un sistem

Jacques Bergier - om de știință și scriitor francez. În timpul celui de al doilea război mondial, a fost agent al contraspionajului aliat. A luat parte la raidul pentru distrugerea bazei de la Peenemunde și a supraviețuit internării în lagărul de la Mauthausen. Împreună cu Louis Pauwels a condus revista "Planete" și tot împreună cu el a scris "Le matin des magiciens", best-seller de popularizare științifică ce poate sta alături de cărțile lui Charles Fort și Teilhard de Chardin. Prima ediție din "La limitele cunoscutului" a apărut în 1971.

izolat. Pe un plan mai simplu, un frigider alimentat de curent electric nu este o excepție de la al doilea principiu, o dată ce, în același timp cu energia, obține și... un bon de plată la centrala electrică.

Al doilea principiu pare să fie o barieră de netrecut între posibil și imposibil..

(c) Principiul acțiunii și reacțiunii pare, și el, foarte solid. A fost enunțat de Newton cam așa: „La orice acțiune, corespunde o reacțiune egală”. E principiul

care pune în mișcare rachetele, dar care, în același timp, dă naștere la numeroase limitări. Nu este exclus totuși ca, într-o bună zi, să se demonstreze experimental (probabil de către un inventator care nu cunoaște existența acestui principiu) că principiul acțiunii și reacțiunii are limite și că, în afara acestor limite, este posibil să te deplasezi în spațiu fără a utiliza mase de reacție. E improbabil, dar nu cred că ar fi riguros imposibil.

(va urma)

Traducere de Mihail IONESCU

George CEAUȘU

Infinitia

Astăzi (cuvîntul îmi sună ciudat în liniștea egală, zi și noapte, a navei), pentru un timp nedefinit, căderea a încetat brusc, căzuse în gol sau fusese vîntul galactic, am privit prin hublou, îmi contemplam mormîntul, era senin, universul parcă dormea, obosisem, din trupul meu ceva pierdut, încercînd să crească la loc, mă durea, pierdusem poate un simț al infinitului – exagerez, o sensibilitate specială, un punct de atingere – nu rîdeți, voi sînteți prizonieri ai finitului, infinitul nu vă cade sub simțiri, cîtă vreme eu am convingerea că el poate fi atins, deși este riscant să te apropii de infinit fără o platoșă – te absoarbe adîncul așa cum linia absoarbe un punct și universul o stea – infinitul rămîne egal cu sine însuși, el nu are de suferit ca un om, o galaxie, pînă și cu o parte infinită în plus ori în minus, eu tînjesc după un singur punct din ființa mea, pierdut, asta nu mă împiedică să fiu fericit, mi s-a îndeplinit o dorință din acelea făcute să te distrugă atunci cînd se îndeplinesc – dialectic, nu? – mereu voi cădea, infinitul mă va copleși, înspre lumea voastră nu există întoarcere dar aș vrea ca ecoul căderii, pornit înspre voi, prin spațiul ca o rețea de tuburi comunicante între lumi, să ducă și o parte din existența mea, fie și la modul posibil, fiindcă va trebui să vă suspectați conștiința, în care infinitul s-ar putea strecura zidindu-vă, prin invazie progresivă, în inima lui, dacă el ar avea o inimă și dacă ar absorbi, ca o iubire unică, timpul și ființele; însă dintr-acolo vine un descîntec păgîn, de care trebuie să te ferești; rămiți de nerecunoscut de îndată ce îl auzi, apoi tu, punctul, devii căderea însăși, prăpastia întreruptă numai ca să poți rosti: astăzi.

Încremenisem, visam că ne cresc rădăcini, aerul interior ne încleșta de ațîta vreme. Chiar și singurul pas pe care îl aveam de făcut pînă în Noul Babilon cerea un efort de voință. (Noul Babilon, spațiu – prolix, ca și epoca noastră – destinat timpului liber, era o încăpere a navei, în care se îngrămădeau obiecte din diferite timpuri istorice; tehnica a luat-o cu mult înaintea spiritului și această diferență de ritm este atenuată de om prin păstrarea, în parte, și a obiectelor vechi, în preajma cărora sufletul se simțea mai în largul lui, depășind un complex de inferioritate.)

– De ce nu mi-ai spus?

Pentru moment, îmi înghițisem furia, dar abia mă stăpîneam, în ciudat că presimțirile mele se dovediseră întemeiate: nemișcarea fusese doar o mască; parcă vedeam neantul scofîndu-și limba din spatele ei. Apăsasem ca din întîmplare pe o clapetă a monitorului de bord (indicator de viteză), apăruse pe cadran o cifră neverosimilă, patruzeci, viteza a patruzecoa cosmică, spațiul se năruie, depășind orice închipuire, iar eu nu știusem nimic.

Întrebarea mea nu îl surprinse. Pesemne își avea de mult răspunsul pregătit.

– Iartă-mă. Plăcerea fructului: oprît. Tu nu ți-ai fi permis asta, ești de o corectitudine aproape bolnăvicioasă.

Desfăcuse un circuit, recompunîndu-i structura cristalină, ca într-un joc.

– ... Te-ai fi mărginit la verificarea posibilităților navei, în limitele prudenței. Este însă o navă tahionică și e normal să fii tentat de viteză maximă; interzisă, ca de obicei. O dată depășită viteza luminii, imaginația nemaiafvînd nici un rol, îți rămîne o cale de cunoaștere, ațît. Riscul.

A tăcut. Am verificat dispozitivul pentru îndepărtarea efectului de contracție a spațiului. Funcționare normală. Am examinat orologiul biologic – timpul se scurge normal. Simpla prezență a omului de alături mă întărea în credința că riscul se cuvine ignorat.

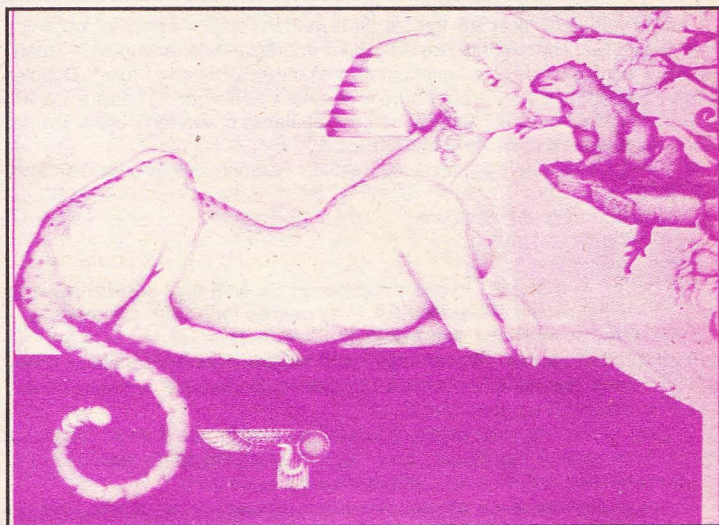
În clipa următoare îmbătrînisem cu o sută de ani. Acul orologiului juca, rotindu-se cînd într-un sens, cînd într-altul – vîrstele noastre se succedau nebunește. Urcam, coboram prin timp sau eram simple proiecții dinainte de a fi sau după ce am fi fost pe lume. Nu simțeam nimic, lumina scăzuse, umbrele noastre creșteau de-a lungul peretelui, luînd o formă hidoasă.

– Poate se menține inerția masei...

Prietenul meu prinsese glas.

– Numele de Sudarsham îți spune ceva? Există o teorie care ar trebui dezpropată, deși nu-mi dau seama ce ar însemna o masă imaginară.

Cuvintele îi fumegau într-o lumină roșie. Gîndurile se împrăștiu în jur ca un mucegai. Am clipit din ochi și ei răsuna găunoși, amintind de niște coji de nucă. Fără îndoială, trupul îmi răsuna a gol; formele lui au rămas goale, ca niște pahare de cristal. Gîndurile au prins formă și contur. Treptat, mă ia în stăpînire o imagine dintr-o carte

veche: o furtună de nisip în deșert; firele de nisip, miliarde, plutind, rostogolindu-se, angrenîndu-se, frecîndu-se unul de altul, scrișnind – nisipul cîntă.

Îmi codificasem în simboluri universale cîteva repere din această rătăcire în infinit, încredințîndu-le unei memorii magnetice. Le-am introdus în decodorul audio-vizual; atinsesem starea de contemplației.

Unui scafandru, urcînd la suprafață, îi este necesară depresurizarea. Noi am revenit din adîncul infinitului fără platoșă de rigoare; neîndoienic, ne vom prăbuși din nou – sîntem o pradă ușoară. Trist, dar adevărat. Un pește mic devorat de un pește mare, devorat, la rîndul său, fără să o știe, de un altul și așa mai departe: subiect de caricatură. Oricît ne-ar înspăimînta cu lăcomia lui, infinitul acesta este hrană altuia.

Etotuși o forță care ne apasă; care ne poruncește să rămînem în același punct. O invazie virotică, pornind dintr-un punct al organismului, de o anumită sensibilitate? Inerția de trecere de la masa reală înspre cea imaginară?

Diagnosticul de bord îmi catalogă simptomele, apoi amuți, semn că atribuțiile pentru care a fost programat fuseseră depășite. Prietenul meu are obrazul cenușiu, cu pete roșiatice. Pleoapele îi lunecă în jos. Mai am puterea să îi șterg sudoarea de pe frunte. Trăiesc aceleași senzații, poate mai diminuate (desigur, se vor accentua în curînd): fruntea îmi e grea, din ce în ce mai grea, febră aproape de limită, o cădere a tensiunii, greață continuă; dar nu – e spaima de necunoscut, înfiorarea de surpriză a unei noi prăbușiri. Mi-am găsit refugiu doar în ochii lui, care rămăseseră întredeschise, cad în gol, este o beție neputincioasă – umilitor cît de puține știu despre timp și infinit, noțiuni necesare ca aerul și apa, cîtă vreme știința și tehnologia au lunecat pe spirala logaritmică – privesc în ochii lui, lumina și genele se amestecă, un păianjen, cercurile plasei sînt strîmbe, infinitul poate fi atins, nu vă apropiați de el fără o platoșă... Simt cum îmi cade peste umeri, ca o mantie, tristețea – încet, ireversibil.

N.a. O variantă a acestei povestiri a luat premiul II pe țară la Oradea în septembrie 79, sub titlul *Infinitul și tristețea*

Paul Gusbeth – TATOMIR

PLOAI

cu FLORI DE

ETIMP

Există adevăruri pe care trebuie să le purtăm singuri în spate, neștiuți, gîndi Maximilian. Reflexele bizare ale luminii împrăștiate de reclamele tridimensionale îi jucau pe față, îi schimonoseau trăsăturile. „Fruca Fruits”. „Doppler Magic. Senzații tari”. „Orbit Tours”. „Psihedelic-lights”. „Yoopie Cola”. Stupiditatea reclamelor. O gură de oxigen. Spălarea creierelor – ajută și asta. Fac realul mai suportabil. Nu și mai inteligibil.

Privirea i se fixase pe spectacolul străzii. Taximetristul își întoarse capul nedumerit.

„Domnule locotenent, am ajuns.”

„Îm?” Maximilian tresări.

„Piața Uliana. Aici e”.

„Da, sigur, e-n regulă. Întinse două bancnote, apoi trîni portiera în urma sa. O siluetă cunoscută în fața blocului. Suzy pornise rondul de noapte.

„Hei, Max, ai venit să-ți vezi mămica? Fă-te încoace, că tot nu apare nici un mușteriu. Mă plictisesc de moarte. Parcă toți barosanii au devenit în seara asta poponauți. Nu mai e unul care să investească două-trei hîrtiute în asta” și-și sălta tricoul cu un gest teatral.

„Lasă, Suzy, îmi arăți altădată, acum nu sînt în apele mele”. Suzy se bosumflă în urma lui, nici măcar el n-o băga în seamă în seara asta, uită-te la el cum merge, o fi trecut vre-un tren peste coada lui de pilot.

Treptele păreau să nu se mai sfîrșească. Se sprijini de perete. Încă un pas, doi, trei. Senzația că te prăbușești spre interior, o implozie, viscerele, apoi mușchii, oasele, la urmă pielea, toate într-o cădere centripetă. Pînă cînd Maximilian deveni o mică sferă. Reuși să apese pe sonerie. Ușa se deschise larg, apărură mama cu mîini calde, bune și lungi, care cuprinseseră mica-sferă-Maximilian, o mîngîiară, o frămîntară, o neteziră. Leșină.

lată-l pe Maximilian: mestecînd măsura, cu lipsa de grabă a omului înțelept luînd cînd o lingură din supa gălbuie servită de mama dintr-o oală anacronică de porțelan, cînd un omuleț de piine din cele cîteva zeci împrășiate în jurul farfuriei.

„Ți-a plăcut? Mai vrei?”

Face semn cum că mulțumesc, i-a ajuns.

Femeia dă din cap, nemulțumită. Puil trebuie hrănit, o poruncă genetică. Max de-abia a reușit s-o lingă, nu, nu era bolnav, nu, nu mai leșinase pînă atunci, nu, se simțea mult mai bine, nu, n-avea de ce să-și facă girji. Da, călătorise bine. Da, miercuri trebuia să se întoarcă la bază.

Mama se așază, nedezipindu-și privirea de pe fața palidă a lui Maximilian.

„Eu nu știu ce fac ăia acolo, la bază, cu voi. Lasă că mi-a povestit loachim cum scot untul din voi. Eu nu zic să nu vă antrenați, că de asta sînteți acolo, da nici să vă epuizeze în halul ăsta...”

loachim-numele acesta îi sfredelește creierul.

„...bine că măcar ai venit acasă, te mai odihnești, mai pui cîteva kilograme pe tine, că tare slab ești mamă... Cîte zile zici că ți-au dat permisie?”

„Tre, ți-am mai spus.”

„E bine. Știi ceva, ia gustă puțin din dulceața asta de mandarine. Nu-i așa că mi-a reușit?”

Femeia trebăluiește în cameră. Max își ia jacheta de piele din cuier. Își pipăie tîmpla. O feașă de plumb. Peste gîndurile sale se suprapune un singur cuvînt: loachim. Numele prietenului său. Prieten? Da, unicul. Deschide ușa.

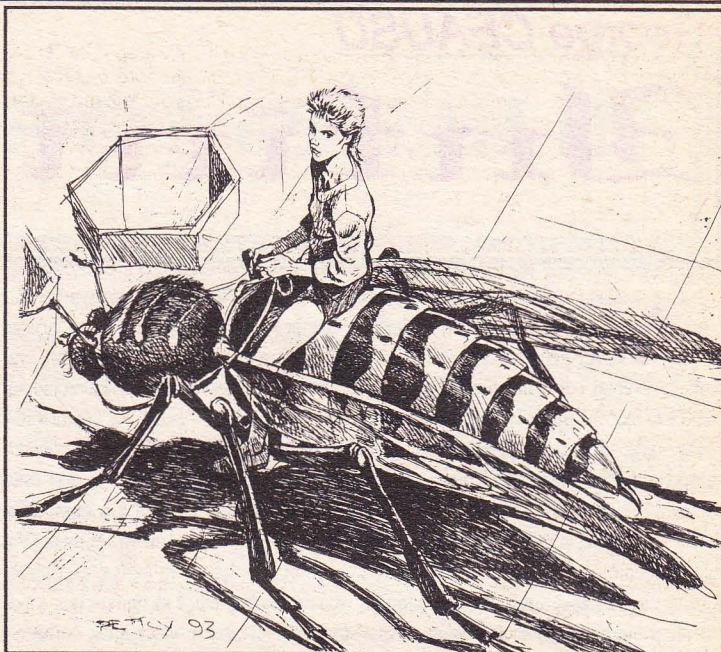
„Mamă, eu am plecat.”

„Unde să pleci, că de-abia...” Clinchetul ușii care se blochează în urma lui. Strada îl primește în pîntecele ei generoase. Trece pe lîngă Suzy fără s-o observe. Fata pufnește înclădată, pilot nenorocit. E zgribulită de frig. Toți sînt niște porci. Concluzia o mai încălzește, în timp ce urmărește silueta bărbatului pierzîndu-se în noapte.

Max s-a oprit în intersecția pustie. Încotro? Cu ce întîmplări să-ți populezi aproape trei zile și trei nopți? Posibil ultimele. În mod sigur cele mai lungi.

Ar fi preferat să fie consemnat două săptămîni în hangarele subterane decît să participe la petrecerea de ziua colonelului. Același ritual, în fiecare an – comandantul, cu fața lui de lună plină, patronînd radios o adunătură constipată de: veterani burtoși ai aerului, inginerai cu multe dioptrii;

maiori de intendență cu soții planturoase plimbîndu-și glorios frumusețea ofilită de aerul stătut al orașului de provincie; notabilități locale; secretare tîmpe; locotenenți pieptănați cu cărare; preoți de diferite confesiuni; două-trei cîntărețe de notorietate strict orășenească, juni imberbi și confuzi; cîteva proaspete absolvente de colegiu; proprietarii unei fabrici de perdele; un pictor angelic; doi profesori stafidiți; un yoghin.

loachim suporta într-un colț al salonului lamentațiile unui comandor disperat de cîte căderi auzise în ultima vreme. Din cînd în cînd își înmuia buzele în paharul de Campari, zîmbind acru. „Da, domnule, se cade mult, e ceva de speriat”. Făcu semne disperate spre Maximilian, scoate-mă de aici. Max dădu din umeri. „Nu-ți vine să crezi”, continuă comandorul, „pică dintre cei mai buni piloți. Iar ce s-a întîmplat acum o lună...” “Max ieși pe balcon. Resimțea în fiecare fibră oboseala ultimelor săptămîni. Cei de la statul-major își băgaseră în cap să formeze cea mai bună escadrilă din toată flota. Se pare că reușiseră. Își sprijini coatele de balustradă. Dinspre salon, vocile invitaților răzbăteau frînte, ca un ghemotoc de sunete ce se dizolvă în răcoarea nopții.

„Maximilian Drigalis, așa-i?”

Se întoarse surprins. Un bărbat măsliniu, de o fragilitate neverosimilă, îl măsura ca pe un exemplar recent reconstituit al cine, știe cărei specii de saurian.

„Nu cred să ne fi cunoscut pe undeva. Iar despre cerul înstelat deasupra noastră n-am chef să discut în seara asta.”

„Sigur, n-am făcut cunoștință pînă acum, domnule Drigalis. Dar nici acum n-ar fi prea tîrziu. Bornei mă numesc. Însă asta n-are importanță. Mult mai interesant sînteți dumneavoastră.”

Măsliniul semăna cu un comis-voiajor unsuros. Max nu putea suporta comis-voiajorii cu toată echilibristica lor persuasivă, întrecîndu-se să-ți demonstreze că fără marea lor n-ai putea respira un singur minut de-acum încolo.

„Noi v-am putea oferi ceva de care veți avea nevoie. Mai devreme sau mai tîrziu...” Măsliniul zîmbi complice.

„Nu mă interesează, domnule Bornei. Încercați-vă norocul cu ceilalți invitați. Sînt destui naivi printre ei.”

„Vă grăbiți, locotenente Drigalis... Și nu e bine. Noi vrem să vă ajutăm. Un ajutor pe care bietul maior Alba nu l-a mai putut primi...”

„Ce legătură are accidentul maiorului Alba cu...?” “Max simți cum își pierde răbdarea. Prezența celui-lalt îl sufoca.

„Are, cum să nu aibă. Și dumneavoastră și regretatul maior ați executat misiuni de înaltă dificultate. Un incident se poate ivi oricînd. Cum s-a și întîmplat acum o lună. Să mori carbonizat la douăzeci de kilometri deasupra pămîntului...”

„Ascultă, n-am de gînd să-ți ascult toată perorația asta imbecilă”

„Păstrați-vă calmul, domnule locotenent. Voi fi cît mai scurt. Probabil că ați aflat: se lucrează intens la fundamentarea teoriei temporalistice. S-a trecut, timid și la etapele experimentale. În realitate, cercetările sînt mult mai avansate decît a transpirat spre mass-media. Sînt tot felul de cercuri interesate, la noi și aiurea. Se fac presiuni. Chiar și crime, dacă se impune, Miza este uriașă. Grupul nostru, a cărui identitate firește că n-o dezvălui, a dezvoltat un dispozitiv cu niște calități promițătoare... Și certe, lucru cu care alții nu se pot lăuda. NOI vă propunem un soi de ejeție în timp. Un scurt salt temporal retrograd. E posibil, ba chiar probabil ca în cariera dumneavoastră de pilot, scaunul de ejeție și parașutele aferente să nu valoreze doi bani. Soluția o găsiți la noi...”

„Uite ce e, afacerile voastre subterane mă interesează la fel de mult ca și cursele de ogari. De indivizi de teapa dumată ar trebui să se ocupe serviciile de siguranță.”

„Să nu vă închipuiți că n-am luat măsuri de siguranță. Și la urma urmei, un glonte în ceafă rezolvă multe. Totul.”

Un pumn ținut sub bărbie îl dărimă pe comis-voiajor. Max depășise limita rezistenței sale nervoase. Sigma de rupere. Privi la omulețul care încerca să se adune de pe jos, apoi intră în salon. Mare lucru nu se schimbă. Doar fetele comandurului promiseră un dans îndrăcit cu niște cadeți emoționați și transpirați, păziți de privirea severă a comandurului. Zimbi trîmb unei blonde cu figură de capră melancolică, apoi își înfundă nasul într-o căpă de șampanie. Ioachim îi făcu semn cum că ar fi cazul să-și ia zborul.

Fusese ideea lui Ioachim să iasă în după-amiaza aceea în țîrg, la o cafea. Un pretext, desigur, pentru a mai răsufla înaintea unei săptămîni de coșmar, cu zeci de antrenamente de gradul zero.

Ioachim: un roșcovan zăpăcit, năpădit de pistrii, cu un zîmbet lătăreț capabil să te scoată din cea mai neagră depresie. Încercă să-i explice cum trebuie abordate cucoanele din oraș - „niște scilfosite, dar dacă la ajungi la inimioară, ai-ai, ce mai miere sînt în stare să reverse peste un amărit de pilot ca mine sau ca tine... Le trîntești vreo două-trei metafore cu măreția zborului, imensitatea cerului, lumea văzută de sus, tot tacîmul și gata, te răstoarnă ele pe tine în pat. Așa, să-ți spun bancul ăla cu văduva generalului. Cică tocmai decedase bietul general...”

Max trase cu sete din țigară. Cuvintele lui Ioachim păreau vătuite, formau un fel de fundal sonor moale, învălutor. Întîlnirea cu individul acela unsuros, Borner sau așa ceva, lăsase urme - o neliniște de care nu se mai putea descotorosi. Era clar că știa mult mai multe decît lăsase să se înțeleagă. Probabil că-l considera o verigă într-un plan cu bătaie lungă. Și consecințe incalculabile. Erau cu ochii pe el. Poate chiar și acum, în barul ăsta nenorocit...”

„... și atunci ordonanța îi propune oareșice. Că vorba ceea, e greu să fii singur, la greu... Văduva că nu și nu.”

Avea presimțirea că povestea aceasta nebuloasă, cu omulețul care îl abordase la petrecerea colonelului, era departe de a se fi sfîrșit.

„... bine, spune văduva, da încet și trist. He, He, He! Ce-i cu tine, nu ia - plăcut?”

Văzu deodată, prin geamul ce dădea spre stradă, o figură cunoscută. Nu era posibil! Țîșni de pe scaun, îmbrînci doi puști care tocmai își făcuseră intrarea în bar și se trezi în mijlocul trotuarului. Își croi drum prin mulțimea ieșită de la holocinema. Individul nu ajunsese prea departe. Purta însemnele escadronului său. Heil! Celălalt se zăboise. Genunchii lui Maximilian se înmuiau. O pasăre frenetică i se zbătea în coșul pieptului. **Era el însuși.** Celălalt se răsuci pe călcîie și o rupse la fugă. Se pierdu în șuvoiul uman. Maximilian - păpușă absurdă, încremenită în stradă.

Un bătrînel îl bătu ușor pe umăr. „Vă e rău? Să vă ajut?” Nu primi nici un răspuns.

TEL. 0209113. Caută-ne Borner. Ioachim îi întinse biletul. „Asta a lăsat-o un individ cu figură de bidon turtit, cît ai făcut tu sprintul ăla demential. Spune, merita pipița?” Maximilian îngăimase cîteva fraze confuze, apoi se scuzase sub un pretext oarecare. O treabă urgentă.

Borner îi dădu întîlnire într-un parc de distracții. Dacă vrei să treci neobservat, amestecă-te cu lumea.

„Vedeți, domnule Drigalis, **trebuia** să ne revedem. Sînt convins că unele lucruri vă contrazică. Mă tem însă că nu aveți altă șansă decît să mergeți pe mîna noastră. Nu mă voi lansa în considerații teoretice. **Timpul** ne presează. Borner schiță un rînjit. În apropiere, risete de copii încîntați. „Peste trei zile va avea loc un eveniment... hm, nu prea plăcut pentru dumneavoastră. V-ați ales o meserie cam periculoasă, hi, hi, hi... După cum ați observat, pilotul Drigalis-cel-de-peste-trei-zile a fost suficient de imprudent ca să se afișeze în plină stradă. Dacă nu mă înțel, acum e în aerogiet, în drum spre metropolă. Dă o raită pe-acasă. Dar să intru în miezul problemei: vedeți acest mic aparat...”

„Si dacă refuz?”

„Nu prea înțelegeți... **Ați acceptat deja.**” Lumea din jurul lui Maximilian părea un imens carusel.

„Îl veți purta la brîu. În momentul în care sesizați iminența dezastrului, a prăbușirii, ca să fie foarte clar, nu trebuie decît să debransați siguranța și să apăsați pe clapeta aceasta. Simplu, nu?”

„Ce-mi cereți în schimb?”

„Nimic. De fapt, dumneavoastră ne oferiți cîte ceva fără să știți. Vă ținem sub observație. Sînteți o parte din experimental nostru.”

„Mi se dau... mi se dau trei zile pentru a-mi aștepta propria moarte...”

„Dacă preferați exprimarea aceasta... La revedere, domnule Drigalis. Mult noroc. Borner se îndepărtase spre un chioșc și cumpără un băț cu vată de zahăr. Îi făcu cu mîna. Noroc, domnule Drigalis.

Maximilian privi năucit la cubul negru din palma sa. Un cub fixat într-o centură, atîta tot. Și adevărul - ca o sferă uriașă, incandescentă.

Ioachim trecuse avionul pe zbor automat. Mai aveau zece minute pînă la atingerea țintei. Pînă atunci, zbor liniar. Maximilian privea cînd cefeale roșiatice ale norilor, cînd casca scilpitoare a prietenului său. Ioachim - la un metru în fața sa. Moartea lui Ioachim - la zece minute, poate, în fața amîndouă. Moartea lui, moartea personală și inviolabilă a lui Maximilian Drigalis, la zece minute și trei zile.

Decuplaseră o clipă stația. Vorbăria colonelului îi scotea din sărite. Parcă ei nu știau, după o mie de ore de zbor, ce au de făcut... Dar el, Maximilian, chiar știa?

„După ce terminăm misiunea, mă duc să-i raportez comandurului că-i turtesc nasul dacă nu-mi dă permisie...”

Vocea șmecherească a lui Ioachim. Ar fi vrut să închidă interfonul. N-avu puterea asta.

Prietenul lui observase micul cub prins de centura lui Maximilian, însă ăsta nu era un lucru care să-l neliniștească. Era un obicei vechi să-ți iei în cabină cîte un „noroc”, în fiecare misiune altul, deși astfel se încălca grosolan litera strictă a regulamentului. Ioachim își umpluse buzunarele combinezonului, cu flori de cîmp. Lui Max, florile îi păruseră a fi niște capete timide de pisoi ieșind dintr-un coș.

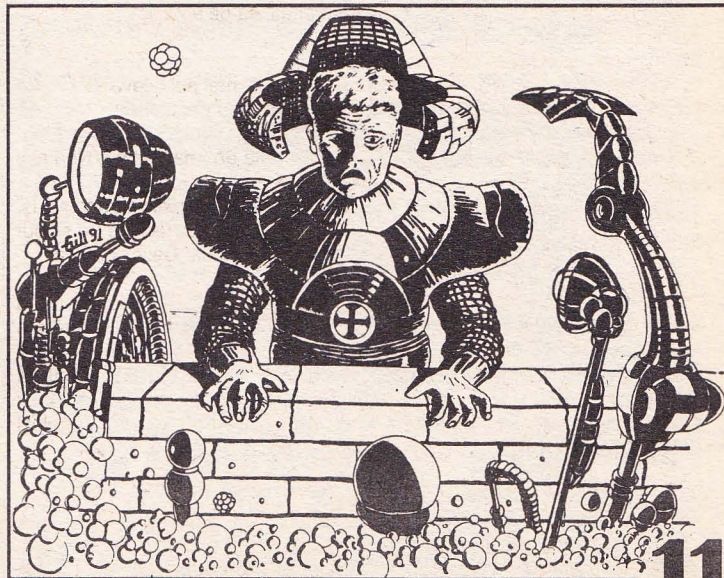
Aveau să mai zboare așa cîteva minute, puține, poate aveau să lanseze semnale de luptă, apoi avea să se întîmple accidentul, întîi un semnal acustic, o defecțiune minoră-aveau să gîndească, după aceea computerul de bord avea s-o ia razna, aveau să piardă înălțime, o mie, două, zece mii de metri. Ioachim avea să țipe, ce dracu se întîmplă, așa avea să țipe, iar el, Max, avea să dezasiure aparatul și...

„Plicticoasă misiunea asta, nu?” spuse Ioachim.

Iată, te-ai trezit. Reușești să pricepi că te afli într-o cameră de hotel. Unde te-ai înfundat de două zile și două nopți. În timpul ăsta Maximilian-cel-de-la-bază a încercat în mod stupid să obțină anularea misiunii. Pentru el și Ioachim. Ca și cum refuzul categoric al comandurului n-ar fi fost de la bun început cert. Problemă de securitate națională.

Te întinzi, articulațiile pîrîie, te scarpini pe piept. Gesturi obișnuite, ca și cum. Iei o gură de apă, clătești, gargară, sunete caraghioase. Îți tragi maieul peste cap, bineînțeles că ți l-ai pus invers, las' că-i bine și-așa, ce mai contează. Te uiți pe fereastră. Nu-i nimic de văzut în afara unui început de zi. Îmbraci cămașa, pantalonii, te dezecchilibrizi cînd încerci să-ți tragi al doilea crac, paștele și cri, apoi te apleci, încerci să-ți scoți pantofii de sub pat, asta-mi mai trebuia. Dai pest sticla de gin, pe jumătate plină. Greață. Apoi te ridici, vezi centura, vezi cubul. Ți se înmoaie genunchii, cazii pe pat, dar dacă. Iei centura, o pipăi. Dar dacă o arunc. Pur și simplu. Leșirea din cerc. Borner n-a spus nimic de așa ceva. Ar putea fi o scăpare. Nu, nu te gîndi la ce o să fie după. Important e. Gîndește-te însă la Ioachim. Îl lași să. Singur. Ți-e frică, da? Frică. Fri-că. Dar au fost cazuri cînd totul părea pierdut. Fără șanse de salvare. Și s-au întors. Nu poți să ști niciodată. Dar oricum improbabil. Altă soluție: să încerci un nou salt. „Salt temporal retrograd”. Mai cîștigi trei zile. Poate chiar mai mult. Și așa mai departe. Trei zile. Și încă trei. Amînînd la nesfîrșit întoarcerea în fracțiunea de secundă din care ai plecat. Secunda dinaintea dezastrului. Ai să obosești, Maximilian Drigalis.

Te ridici gesturi încete, neverosimil de încete, Armstrong coborînd pe Lună, un mic pas pentru, „imagini de arhivă, ce treabă ai tu cu Armstrong, îți umfli pieptul, simți aerul zbătîndu-se în tine, căutînd o ieșire, îmbraci combinezonul, fixezi centura, totul aranjat regulamentar, cubul e la locul lui, îl atingi, da, cubul, te așezi pe scaun, o scurtă așteptare, nu mai e mult timp, va fi ceva ca un fulger, casca strălucitoare a lui Ioachim, fața lui acoperită de masca de oxigen, reflectîndu-se în parbrizul cabinei, un țipăt în căști, o secundă, două, apoi o nesfîrșită ploaie cu flori de cîmp.

Andrei Valachi

Practicile Subliminale

Derek străbătea ca un vârtej coridoarele instituției. Nu vedea pe nimeni, nu saluta pe nimeni, era atât de nervos încât mereu se întreba ce-l împiedică să urle.

„Auzi, idiotul!”, spumegă el în sinea lui, „exces de viteză... nici măcar cele 55 de mile admise. Dumnezeu, și ăștia supraveghează respectarea legilor! 100 de dolari pentru că radarul lui era defect... S-o creadă el!” Ochii săi trecură repede peste ceasul atârnat la intrarea în sectorul firmei Archit. „9 și 20. Ei, na! Dacă mă întâlnesc cu McQueen? Parcă-l văd congestionat la față, urlând că mă aruncă pe drumuri.”

Ezită o secundă în fața ușii dar, știind că oricum va trebui să ia taurul de coarne, inspiră adânc și pași înăuntru.

„Dacă se poate întâmpla ceva rău, atunci se va întâmpla! Ei, nu, asta-mi mai trebuia, să cobesc!” Murphy avea însă dreptate. Nu-l întâlnește pe McQueen, dar aproape că se izbi în directorul general al companiei. Superiorul îl privi rece, fără nici o vorbă, îl cercetă atât de amănunțit și indignat că Derek se gândi că poate a uitat să se încheie la pantaloni. Tot fără să emită vreun sunet, își scoase ceasul de aur, și îi indică arhitectului ora țirzie.

– Da, știu, domnule director, darrrr...

Wilson își tăie bilbliia și privi încă speriat în urma șefului care plecase mai departe. Când își reveni din șoc, se simți atât de minimalizat că-și aminti de furia cu care sosise la slujbă.

„Cretinul... Ochii înfundați în cap, tenul cenușiu, n-o mai poate duce mult.”

Dacă ar fi fost sincer cu sine, Derek nu ar fi uitat că așa îl știa pe director dintotdeauna, dar în dimineața asta nu-și putu refuza imaginea lui Whiseman pe catafalc. Intră în biroul său și trânti ușa cu putere.

– Bună dimineața, domnule Wilson!

– Bună pe naiba, Hpro! întoarse Derek.

– Nu cunosc cuvântul „naiba”, recită clar vocea artificială.

Dacă doriți să-l definiți trebuie să lansați procedura...

– Mai lasă-mă în pace, idiotule! răcni Derek aruncându-și furi-bund pardesiul pe cuier.

– Nu înțeleg sensul frazei, nu înțeleg cuvântul idiot, sancționează prompt computerul. Dacă doriți să-l definiți...

Asupra bietului Hpro se abătu o ploaie de blesteme, expresii care de care mai colorate și mai sugestive. Aiurită, mașina prinse să debiteze contrarierea ce i-o stârnea avalanșa de noi termeni cu care era confruntată.

– Nu cunosc cuvântul „castrat”, nu cunosc cuvântul „menopauză”, nu cunosc...

– Stop! gîfii Derek cu voce învinsă, făcându-l pe Hpro să amuțască. Își frecă baza nasului cu două degete, gîndindu-se la ridicolul situației: încerca să-și descarce nervii certîndu-se cu ordinatorul. Înfipse mîna în buzunarul hainei și extrase de acolo o mică pilulă galbenă. Înghiți calmantul fără apă și începu să numere secunde în gînd. Abia cînd ajunse la 507 hotărî că depășise momentul crizei.

– Mda... Ar trebui să trec la muncă! Hpro, cod 21, caută în fișierul Q3.

Docil și mereu tăcut, computerul lumină perimetrul holox și curînd, poate prea curînd pentru gustul arhitectului, pentru somnolența ce-l stăpînea, recompuse imaginea sectorului 21 al giga-buildingului Q3. Nu trecu mult și Wilson, absorbit de treaba sa, uită pătania cu Hpro. Acesta din urmă însă reținu limbajul abuziv al omului și, deoarece nu reușea să-l descifreze, îl sintetiză în niște forme proprii.

– Bună dimineața, dragule, șopti Elaine revenind din

bucătărie. Te scoli? Hai Derry, e trecut de opt și-o să îți tîrzi. Ți-am pregătit deja micul dejun!

Arhitectul se răsuci pe spate și depărtă brațele într-o mișcare leneșă. Privi printre pleoapele cîrpite de somn și dădu de femeie. „Ce urîtă e dimineața!” gîndi el și pleoscăi cu limba prin gura amară. „Mai stau puțin”, vru el să-i spună soției dar nu reuși decît să se bilbliie. „Sînt încă adormit” și Derek își flutură amuzat mîna. Se frecă la ochi și repetă propoziția. De data aceasta efectul fu de-a dreptul respingător – din gîtul său țîșni un soi de gîlguit, un amestec amorf de sunete.

– Ce... Ce-ai pățit? bîigui Elaine speriată.

Încă o dată, de două ori, a treia oară Derek zvîcni jos din pat. Luă o foaie dintr-un notes, un stilou și încercă să scrie ceva, dar mîna lui mîzgăli intens hîrtia sub privirile înmărmurite ale soției. Exasperat, înnebunit de spaimă, Derek proiectă stiloul în perete și se prăbuși învins pe pat. Rămase acolo fixînd pata de cerneală de pe tapet pînă cînd, chemați de Elaine, sosiră infirmierii de la Urgențe ca să-l transporte la spital.

Noua vilă a sanatorului Bradhurst era binecunoscută lumii monedene. Aproape toate personalitățile zilei, de la Președinte la starletele în vogă, trecuseră cel puțin o dată pragul casei liderului democrat. Prilejul pentru aceste vizite era cel mai adesea oferit de petrecerile pe care senatorul le organiza, petreceri pe care nici o rubrică mondenă de talie nu le putea omite. Acest lucru arăta clar că Bradhurst, deși democrat, nu confunda această noțiune cu cea de populist. De aceea cunoscuții politicianului s-ar fi mirat văzîndu-l pe oaspetele lui din seara zilei de 25 octombrie. Mai mult, observatorul ar fi fost chiar uluit dacă ar fi remarcat atenția cu care senatorul urmărea relatarea tînărului Mark Dumpert, un modest depanator ciber al companiei TranService.

– Deci dumneata ai descoperit un nou tip de virus informatic, concluzionează Bradhurst grav cînd ciberneticianul termină de expus

motivul vizitei sale. Un virus holo!

– Da, domnule senator, întări Mark. Indus prin simpla depășire a fondului verbal de care dispune ordinatorul.

– Virus care, dacă înțeleg bine, urmă Bradhurst, a tulburat mințile a patru oameni înainte de a-l depista dumneata.

– Adevărat!

– Ei bine, acesta este într-adevăr un lucru nou, mormăi omul politic privind fix o pendulă veche. Sincer să fiu, se aplecă el confidențial spre Mark, am fost întotdeauna împotriva computerelor prea sofisticate, îndeosebi a acestui model Hpro!

– Vă rog să mă credeți că este vorba de un fapt cu totul neobișnuit, sări tânărul agitat. Ca să înțelegeți gravitatea situației, ar trebui să vedeți înregistrările mele după imaginile holo pe care Hpro-ul respectiv le introducea subliminal programatorilor. Sînt cu adevărat paranoice! Nu știu prea multă psihologie dar îmi pot închipui cu ușurință ce alterare ar produce o asemenea imagine infiltrată în subconștientul unui om. De altfel, după cîte am aflat din vorbele ce umblă pe la Archit, cele patru cazuri sînt foarte grave, șansele de recuperare ale bolnavilor fiind minime.

După ce ascultă, Bradhurst lăsă bărbia în piept cu un gest napoleonian și rămase așa tăcut preț de cîteva secunde. Apoi își mîngîie meditativ fruntea și reluă:

– Uite ce este tinere, spuse el fără să-l privească pe Mark, eu nu pun la îndoială capacitatea cu care îți faci meseria, Epson mi te-a lăudat în fel și chip, altfel nici nu te-aș fi primit, dar te întreb dacă ești sigur... vreau să spun: foarte sigur, că acei oameni au înnebunit din cauza lui Hpro?

– Ar fi o coincidență prea mare ca patru utilizatori ai aceluiași computer să sară succesiv de pe fix în doar cîteva luni. V-am spus că dacă ați vedea imaginile subliminale, le-am procesat deja, n-ați mai avea nici o îndoială!... Și gîndiți-vă: pe piață au fost deja desfăcute peste 100.000 de exemplare de acest tip.

Ciberneticianul pusese în glas toată convingerea sa și observă cu mulțumire că Bradhurst părea să fi luat o decizie.

– E-n regulă, tinere! Îți promit că mă voi ocupa personal de această problemă. Ah, încă ceva! Ai fi de acord să depui mărturie despre descoperirea ta în fața Senatului?

– Evident, domnule Bradhurst! Ar fi o mare onoare pentru mine, bolborosi Dumpert intimidat de ideea de a vorbi în fața unor oameni atît de importanți.

– Aș vrea să văd și eu probele pe care le vei prezenta dacă va fi nevoie de mărturia ta: trebuie să mă asigur că sînt convingătoare. Sper că-ți dai seama de dimensiunile scandalului ce va izbucni și că trebuie să pregătesc temeinic planul de atac. Tot de aceea n-aș vrea să te îngrijorezi dacă va mai dura ceva timp pînă voi putea prezenta Camerei proiectul de lege. Am nevoie de susținere din partea partidului meu, voi fi silit să contactez anumite persoane influente.

– Înțeleg perfect, aprobă Mark, conștient de importanța analizei la un nivel atît de înalt ca al senatorilor.

Socotind că scopul vizitei sale fusese atins, tânărul se ridică și porni spre ușă. Bradhurst îl urmări cu o mimică jovială întipărită pe chip.

– Cînd să vă trimit probele, domnule senator?

– Cît mai curînd! Ai putea fi gata cu ele pînă mîine?

– Cum să nu? exclamă Dumpert deși știa că va fi silit să-și piardă noaptea pentru aceasta.

– Atunci să treci pe aici mîine după-amiază. Cam pe la cinci! Și nu te teme! O să-i punem noi cu botul pe labe pe acești ticăloși care infestază omenirea cu porcăriile lor.

– Desigur, domnule senator!

Deschizînd ușa de la intrare pentru a-i permite lui Mark să plece, Bradhurst dădu cu ochii de Jason, fiul său, care se apropia pe alec.

– La revedere Mark!

– La revedere, domnule senator, răspunse fericit ciberneticianul. Nu se așteptase ca totul să decurgă atît de simplu, și în fond era foarte mîndru că inițiasse ideea unui proiect de lege. Îl salută călduros și pe tânărul cu care se încrucișă în drum și, savurînd mai departe gîndul unei introduceri în Senat, dispăru spre locul unde își lăsase motocicletă.

– Cine era ăsta? Întrebă Jason aproape indiferent.

– Un prăpădit plin de idei! murmură acru senatorul căruia între timp îi dispăruse de pe față orice semn de bunăvoință.

Jason ridică din umeri și urcă la etaj, în camera lui. Acolo deschise cu gesturi febrile mapa cu care venise și dintr-un buzunar al ei, scoase o dischetă înregistrată cu unul din ultimele filme de succes: „Întunericul”, producție a studiourilor M.G.M. Deschise aparatul video, introduse înregistrarea în el și după ce se trînti îmbrăcat pe pat, dădu drumul filmului. Începu astfel să înghită inconștient subliminalele violente ale Partidului Radical, proprietarul necunoscut încă al M.G.M.-ului.

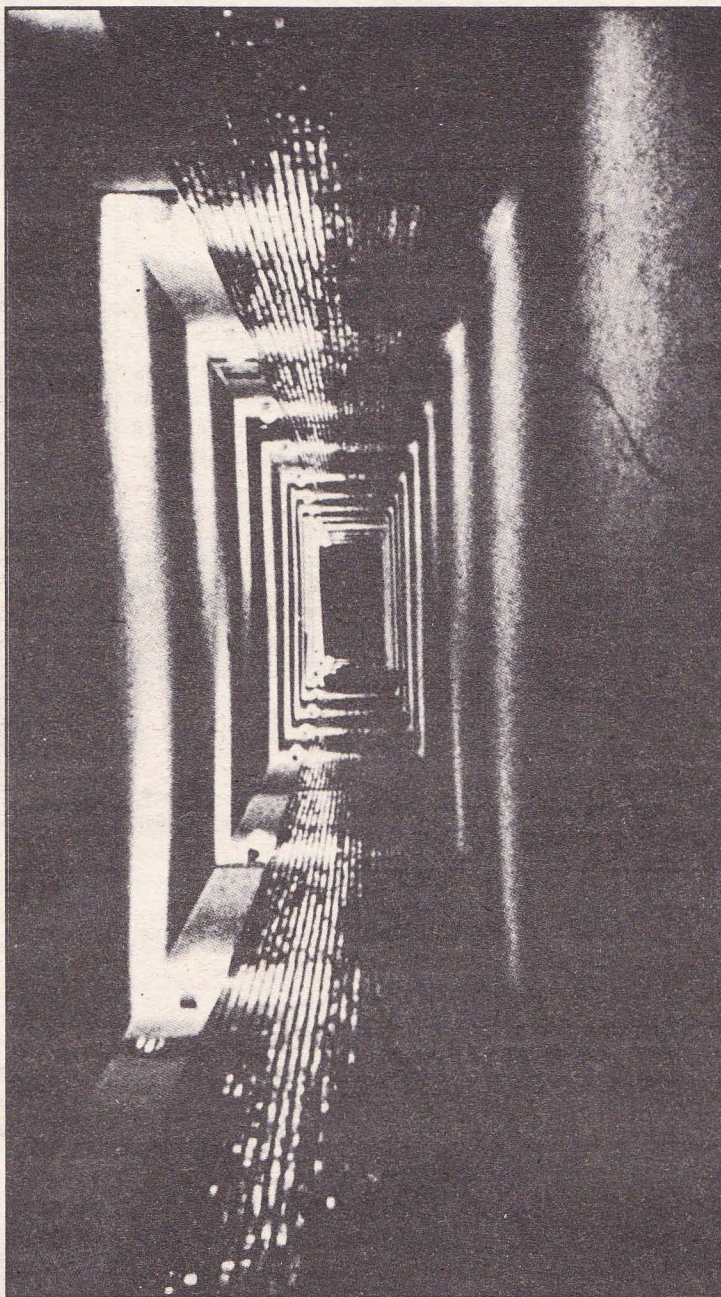
Epilog

Șase luni mai tîrziu, senatorul Bradhurst nu inițiasse nici măcar o anchetă împotriva concernului

HproST. Acest lucru îi era de altfel imposibil deoarece, imediat după anunțarea începerii cercetărilor, toată presa și apoi toată lumea ar fi aflat de unde proveneau banii cu care el își înălțase superba vilă în care locuia.

Curînd după întîlnirea sa cu celebrul om politic, Dumpert fu concediat. Fără preaviz, fără măcar o explicație, lucru care l-a frămîntat mult timp pînă ce, așteptînd legea care nu mai apărea, a făcut conexiunile necesare. A tras de aici învățămintele și pe viitor a știut să se ferească să mai aibă inițiative.

Veni apoi acea splendidă noapte cu lună. Era în iunie, tinerii normali se plimbau prin parcuri, se distrau la petreceri, se bucurau de vara care sosea. În acea noapte, Jason Bradhurst își asasină tatăl cu cinci lovituri de cujiț. Fără ca nimeni să bănuiască, actul său prevestea venirea la putere în scurt timp a Partidului Radical, prevestea valul de sînge ce avea să înece întreaga Americă de Nord.

M-am urcat pe scaunul rotativ și mi-am sprijinit coatele de tejgheaua neagră, sclipitoare. Barmanul mi-a pus în față un pahar înalt, aburit de băutura rece care-l umplea. Apoi s-a retras discret, lăsându-mă să-mi rumeg în tăcere propria-mi neputință.

Sorb zgotos o gură de alcool, nu o înghit, o plimb prin gură și apoi o scuip, păfind roșul întunecat al dalelor hexagonale ale podelei. Îmi privesc ceasul: cât mai am, cât mai aveam oare de trăit? O oră? O zi? O săptămână? Cei din cer se învîrt în cercuri amenințătoare, tot mai strînse, deasupra capetelor noastre. Urmăresc mișcările sacadate ale micului robot-curățător ce se agită spre a îndepărta balta de la picioarele mele, pufnesc în rîs. Rîsul îmi gîlgăie în piept izvorînd din mine, apoi izbucnesc în hohot nestăpînit, rîd cu capul dat pe spate în timp ce ceilalți clienți ai barului mă privesc nedumeriți, unii dintre ei agasați. Rîd privind minuscula vietate mecanică ce absoarbe alcoolul și saliva mea cu gesturi calculate, eficiente, de mașină perfectă. Oare se poate face vreo comparație între mașinăria asta ridicolă și celelalte, ale mele, din cer?

Îmi șterg cu mîneca hainei cîteva lacrimi apărute în colțul ochilor. Rîsul mai gîlgăie încă în străfundul meu. Ridic paharul și înghit dintr-o dată toată băutura rămasă. Alcoolul îmi taie răsuflarea, mi se strecoară pe esofag asemenea unui șarpe de foc care îmi incendiază măruntaiele. Nimeni nu mă mai privește, deja; chipurile anonime din încăperea plutesc în jurul meu ascunse în fum, parcă. Barmanul revine ca o umbră lîngă mine și îmi umple din nou paharul.

Îl trîntesc în dreptul ochilor. Cilindrul de lichid îmi oglindește deformat chipul. Buzele mi se schimonosesc într-un rînjit strîmb. S-au aliat cu toții împotriva mea... Dar ei nu știu încă ce îi așteaptă... N-au cum să presimtă... Din pahar mă privește hidos propriul meu cap. Îl arunc, îl văd zburînd prin aer și izbindu-se de sticlele cu etichete policrome rînduite în rafturile barului, apoi paharul plesnește în cioburi mărunte ce sar odată cu jerbe de lichid în toate direcțiile. Două sticle se clatină amenințător, se prăbușesc sfărîmîndu-se de podea, alcoolul șiroiește printre cioburi, în timp ce o armată de roboți-curățători se reped din nișele lor pentru a șterge cît mai repede urmele, orice urmă.

Strîng pumnii, îmi izbesc fruntea de tejghea și rămîn cu ea lipită de luciul rece. Printre pleoape îmi țîșnesc lacrimi de neputință. Ridic în sfîrșit capul, îl sprijin în palme și privesc cu ochii injectați noul pahar pe care barmanul l-a așezat tăcut lîngă mine. Sorb. Aud ca prin vis zumzetul monoton al vocilor din jur.

- Vino, tu ești singurul meu prieten, spun făcîndu-i un semn omului din spatele tejghelei, articulînd nesigur cuvintele. Știi, îi șoptesc trăgîndu-l spre mine, eu sînt cel mai mare dintre ucigași, cel mai puternic!

Mă privește indiferent. Ridică din umeri și cheamă una din androidele pentru distracții ce se învîrte prin preajmă. Mă trezesc cu ea în brațe, e o blondă suplă, discret parfumată. Își dezvelește picioarele superbe, apoi se

H
R
A
N
A

George LAZAR

pentru
cei
din

C
E
I

apleacă, sărutîndu-mă nerușinat.

Pentru o clipă sînt gata să intru în joc. Alcoolul îmi picură prin vene, moleșindu-mă.

- Știi iubito, îi susur în ureche, cel pe care-l îmbrățișezi e ucigașul omenirii...

Nu zice nimic, cred că nici nu a auzit, își plimbă degetele prelungi prin părul meu, vrea să mă sărute din nou, dar o arunc fără menajamente din brațe, scîrbit. Sar în picioare și urlu:

- Adunătură de prăpădiți, ascultați-mă, eu sînt cel care vă va face să mușcați țărîna! Pot niște viermi împușiți ca voi să înțeleagă asta? Mai e vreunul pe aici care se poate lăuda că e ucigașul a miliarde de oameni? Este?

Cîteva chipuri se întorc brusc, amenințătoare. Zeci de ochi mă fixează cu dușmănie. La picioarele mele, fata încearcă să se ridice, s-a lovit în cădere. Un surrogat erotic, un robot... O lovesc cu piciorul.

- Priveți-mă și sărutați-mi picioarele, le strig, răgușit. Eu sînt cel care va curăța pla-neta asta de scîrni! Închinați-vă și turnați cenușă peste capetele voastre seci!

Cîțiva din cei de la mese sar hotărîți de pe scaunele lor.

Unul își trage pe degete o mînușă ghintuită, altul a scos din buzunar un lanț sclipitor pe care și-l înfășoară pe pumn. Se aude declicul unui cuțit cu arc. Îl văd cum își dispută din ochi plăcerea de a mă ucide.

- Ticăloșilor, le arunc printre dinți. Încercați numai, încercați... viermilor...

Cînd deodată, soldați în uniforme imaculate țîșnesc pe ușa barului. Se interpun ca un zid viu între mine și ceilalți, imobilizîndu-i, liniștind spiritele. Un ins uscățiv, probabil comandantul soldaților, se apropie și-mi spune ceva. Mă destind ca un arc, lovindu-l cu toată puterea. Încește scurt, prăbușindu-se. Doi soldați mă înșfacă, mă zbat, dar ei îmi răscesc mîinile la spate și mă tîrîie spre ieșire.

- Degeaba, răcnesc, veți

crăpa cu toții! oriunde v-ați ascunde, oriunde...

Soldații mă lovesc cu sălbăticie și totul se cufundă în beznă.

Cînd îmi revin, îmi dau seama că mă aflu într-o celulă. Tocmai au turnat peste mine o găleată cu apă. Aud ușa metalică închizîndu-se și vocile soldaților care se îndepărtează. Mă doare fiecare porțiune a trupului, ajung cu greu la un pat, mă întind și îmi ascund fața în pernă.

Cred că visam ceva frumos atunci cînd au venit să mă ia. Oare cît timp a mai rămas? M-au rostogolit fără menajamente pe dușumea, după care m-au îmbrîncit afară, pe culoar. Soldații își îndreaptă spre pieptul meu armele. Mi-e sete, cumplit de sete, merg și ascult ecourile, ecourile pe care pașii mei le stîrnesc în semiîntunericul culoarului. M-au băgat într-o sală mare, plină de lume. Aud rumoarea produsă de apariția mea. Ochii lor mă fixează cu aviditate, ca pe un monstru. Sînt împins într-o cușcă cu gratii fosforescente, aud în spatele meu țîcănitul închizătorilor magnetice, după care ușa se ridică rămînînd așa, suspendată în aer.

- Acuzat, îți recunoști vina? mă întrebă judecătorul.

Rînjesc și spun răspicat:

- Da.

Imbecilii. Ei nici măcar nu-mi cunosc adevărata vină. Au impresia că am atentat la siguranța societății lor, pe care o cred perfectă, la liniștea lor. Nu știu ce-i așteaptă...

Mulțimea din sală freamătă indignată. Viermi dezgustători!

„Vinovat“, „vinovat“, „vinovat“, „vino...“ se aud glasurile juraților. Caraghios spectacol, mă condamnă fără să știe că eu i-am condamnat de mult pe toți, PE TOȚII, la moarte.

Sînt tras din cușcă, îmbrîncit. Urlu de neputință, încercînd să lovesc. Cei din sală mă privesc disprețuitor, nu au înțeles nimic, nu ar fi putut să înțeleagă... Și, în clipa aceea, tavanul crapă lovit de o gheară de oțel. Și înțeleg. Și știu. Clipa pe care o așteptam a sosit. Îngenunchez printre dărîmături, în timp ce în jurul meu ceilalți aleargă înnebuniți, țîpînd.

Sînt fericit. Iată, au venit păsările de metal, cei din cer, imensele mașinării de ucis, creațiile mele făurite în bazele secrete de pe Lună. Nu le mai ajungea Pămîntul, m-au silit să le făuresc arme pentru a ucide repede și fără bătaie de cap pe hominizi. I-au ajuns acum răzbunarea victimelor lor și a mea. Veniți voi cei din cer, eu v-am eliberat din hangarele voastre secrete în care vă țineau ascunși în așteptarea unor noi victime!

Păsările a căror hrană sînt viermii numiți oameni! Și plîng fericit, în timp ce zidurile orașului se prăbușesc, iar trupul mi-e sfîșiat de ghearele lor și de pliscurile lor însetate de sînge.

In fanzinul *Sigma-Club* din Piatra Neamț din luna martie 1993, în prezentarea pe care mi-a făcut-o acolo (cine mi-o fi făcut-o) s-au strecurat o serie de informații false și omisiuni în legătură cu persoana mea, pe care simt nevoia să le corectez prin prezenta. Voi începe cu faptul că am publicat TREI CĂRȚI "de autor" cum se spune: APORIS-TICON (1981), MOARA DE APĂ (ed. CARTEA ROMÂNEASCĂ 1989) - premiată la Buzău în 1991, la RomCon, cu premiul de popularitate și PHREERIA(1991) - fără a mai pomeni nimic de mai multe alte texte publicate în volume colective și antologii ale editurilor de la vremea respectivă, aproape toate premiate de câte cineva (mai puțin Phreeria): Uniunea Scriitorilor (1979), Știință și tehnică - (aproape an de an până prin 1986) - Socicon, Eurocon (Fayance). * Nu mai sînt "om al muncii", așa cum se consemnează uneori, ci din 1989 sînt membru al Uniunii Scriitorilor din România și, deocamdată, redactor (e drept, cu cel mai mic salariu din colectiv - sub baremul minim pe țară) la publicația *Anticipația CPSF* a societății Știință și Tehnică SA) chiar dacă dl. red. lit. al publicației uită în mod stăruitor și insistent să mă consemneze pe vreundea fie și ca salariat, darămite ca persoană cu atestat de Consilier Literar emis de Ministerul Culturii în 1993, probabil cu gândul să nu mă compromită în ochii confrăților mei "de breaslă": Marcel Breslașu, Victor Tulbure, Eugen Frunză și, poate Vasilica Tastaman (pe care eu o propun pentru premiu de "spontaneitate artistică") - "unii morți, alții plugari", cum ar fi spus Ion Barbu. * Domnul Dan Mihai Pavelescu îmi propune forma "ușori" pe textul meu LADA pe care dumnealui a avut bunăvoința să mi-l înapoieze, în pofida faptului că oarece academician, mai acum cîțiva ani a fost ispitit să și-l asume și chiar să-l citească pe posturile noastre oficiale de radio pe numele dumisale, pînă și ca titlu într-o pasișă suficient de transparentă și fidelă față de original încît să poată fi recunoscută ca atare. Eu îi propun domnului Pavelescu forma "ușiori" sau "ustioni" (vezi Candrea). * Revenind la biografia mea consemnez pentru curiozitatea fanilor că NU SÎNT "unul dintre editorii Jurnalului SF" așa cum inexact scrie în fanzinul *Sigma*, ci doar colaborator al acestei publicații, iar că "postul local de radio" la care într-adevăr am colaborat TREI LUNI, a fost desființat de la 1 decembrie 1993 și, după cîte știu eu nu mai emite începînd de la acea dată. Nu sînt decît angajatul Științei și Tehnicii și nu am alte surse de venituri fixe decît jumătatea de normă de acolo. * Cît despre "formarea mea în cercurile din București" - rămîne de discutat dacă ATELIERUL DE CREAȚIE LITERARĂ al lui Corneliu Omescu de la Casa de Cultură a sectorului 3 (de unde am ajuns eu la cenaclul Solaris al Casei Studenților, prin 1975 -1976) era un "cerc SF" - cum se consemnează în textul de prezentare din fanzin. Domnul Liviu Stoiciu, care-l frecventa și el, de exemplu, cred că ar fi de altă părere dacă ar fi întrebat în această privință. Asta lăsînd la o parte că, și acolo, cînd m-am dus prima oară, cam prin 1973-1974, eram destul de "format" - frecventasem, ani de zile (sporadic, dar frecventasem) diferite grupări cenacliere, începînd cu George Bacovia și Relief Românesc al Sindicatelor Profesorilor din Capitală, apoi pe cel al lui Tudor

Opriș, ba chiar, cîteva ședințe, și Labiș-ul Uniunii Scriitorilor, condus, mai apoi, de domnul (sau tovarășul, dacă preferați) Eugen Barbu (recentul hulit regretat al literaturii noastre), și, de ce nu, și pe acelea ale Academiei, Armatei și... MAI. (În fond, în cursul anilor - cei vreo patruzecișitri, pe care i-am trecut pe lumea asta - am fost prin diferite locuri și în diferite posturi - deși creștin ortodox ca botez, trăind multă vreme în "ghetoul evreiesc" al bucureștilor de lîngă Hala Traian - am fost, respectînd, desigur, liniștea și ordinea publică, și în sinagogă - erau vreo două în mahala - și am trecut și prin fața geamiei din Constanța și a caselor de rugăciuni a diferitelor culte religioase, precum și prin unele catedrale catolice sau protestante). Revenind la biografia mea literară - tot pentru "birourile de cadre" ale fanilor, precizez prin prezenta că n-am aderat la niciunul dintre aceste cenacluri literare prin care spun că m-au purtat pașii, ca "membru permanent" al lor, ci c-am ajuns, într-un tîrziu... membru fondator al "noului" cenaclu proaspăt desființat Solaris, condus de scriitorul Vladimir Colin - dar asta este complet altă

Informații și replici

poveste. * Unde "m-am format" ca scriitor? Mi se pare destul de greu de spus. Și cînd, și unde. Părinții mei erau intelectuali - tata, scriitor, mama, profesoară de limba română, traducător și translator. Deși în liceu am urmat secția reală, iar postliceala mea este tehnică - preocuparea mea permanentă a rămas cea estetică și literară. Am "debutat" cu versuri, apoi cu proză - în revistele liceelor Matei Basarab și A.I.Cuza, în pofida repetenței la limba română - sau franceză (atunci nu am fost edificat la care dintre ele - în urma unei "demonstrații hippy" făcută, cică, într-o tabără la Snagov). Poate domnul Stancu, director pe atunci al liceului Matei Basarab poate preciza, acum, peste ani, la care dintre aceste două materii am rămas eu atunci repetent. Domnia sa a fost ulterior "înaîntat" la Inspectoratul General al Învățămîntului. Sau poate "colegul" meu de cenaclu al prfesorilor, domnul director Șovu să știe ceva în acest sens. Sau poate domnul diriginte ("tovarăș" încă, la vremea respectivă) scriitor de povestiri la colecția Delfin, după Revoluție autor al unei cărți religioase expusă la librăria Patriarhiei, pe care, din păcate, nu am avut, la momentul respectiv, bani să o cumpăr. * Voi mai adăuga numai: debutul meu literar și cu grafică în revista Luceafărul (1964), România Literară (prin 1965), poezii în mai multe reviste din țară ale Uniunii Scriitorilor - Tribuna, Vatra, Ramuri, Steaua, Argeșul - cei de la Pitești (Tomozei) mi-au editat chiar și o mică plachetă - de care nu am beneficiat decît eu, și, parcă, Șt.A. Doinaș și... Nichita(?). Oricum, în 1977, la primul meu "contact" cu

"mișcarea SF" se poate presupune că eram suficient de "format". Publicat greu și rar, da! asta e drept. Tot public, de douăzeci de ani cîte o bucăciță din cele scrise prin anii aceia și tot nu reușesc să-mi văd publicate măcar jumătate din textele acelei perioade, iar din poezii nici măcar o zecime. Unii dintre tinerii fani mă laudă, alții mă critică - fără să-și dea seama că "se luptă", adesea, cu o persoană cam de vîrsta lor. Iar "tradiția" textelor mele "prea tari ca să treacă de cenzură" dăinuie. Vremurile se schimbă, moravurile dușmanilor mei ba. În cei, probabil, vreo șase ani însumați de "punere sub interdicție de publicare", probabil după un succes prea glorios care umbrea faima cine știe cui, doar *Almanahul Anticipația* mă mai edita în ultimii ani ai Epocii. Apoi a renunțat și el. Ultimul an înainte de a-mi apara Moara de Apă la Cartea Românească nu mi s-a mai publicat nimic. Nici "prietenii" nău mai salutau. Nu departe de atmosfera anului 1992... atmosferă în care, încet, încet sînt "învăluit" și acum de o nevăzută, dar plină de sîrguință... Omidee. (A se vedea, în acest sens și textul meu despre o înfîlînire Romcon de la Timișoara - Iritația - text cu adnotații marginale ale regretatului - tot regretat - Dan Merișca - există edituri dispuse a achiziționa acest text inedit spre editare?) * În final, semnalez că sînt, în continuare, asaltat din Spania cu invitațiile de la *Universitat Politècnica de Catalunya*, care are bunăvoința să mă invite, și în acest an, la festivitățile de premiere care se vor ține pe 1 Decembrie, la ora 12 a.m. la Master Hall of the UPC North Campus (Building A3, c/Gran Capita s/n, Barcelona). Mă invită domnul Gabriel Ferrat Pascual - Rector și Pere Duran Farell - President of the Board of Trustees; îi anunț, pe această cale, că anul trecut nu am răspuns onorabilei dumnealor invitații nu pentru că aș fi fost supărat că nu mi-au premiat textul Comunicare prin Juxtapunere, trimis la concursul organizat de universitatea dumnealor, ci fiindcă NU AM BANI SĂ ONOREZ INVITAȚIA. Voi petrece sărbătoarea noastră națională, și în acest an, alături de poporul din care fac parte. Mai cu seamă că, răsfoind atlasul geografic pe 1986, am aflat că, în 1966 cursul valutar al peseta era de 0,10 bani, deci un milion de pesetas ar fi fost în 1966 o sută de mii de lei. Cît reprezintă o correo la cursul de schimb de acum? În atlasul din 1986 nu scrie. Dacă pun la socoteală rata inflației, mă tem că milionul de pesetas ar reprezenta vreo 1000 de lei, ceea ce nu mi-ar ajunge nici să plătesc timbrul scrisorii de răspuns. *AMDG hic sunt leones*. Din păcate, rugămintea mea pentru Excelența Sa, domnul Conl al Spaniei la București de a vă anunța că nu pot răspunde invitației pe care mi-o faceți a fost respinsă - reprezentînd, poate, și unul dintre motivele creșterii tensiunilor între mine și familia mea, și așa destul de precare, chiar înainte de această dată. Deci nu pot răspunde măgulitoarelor dumneavoastră scrisori decît astfel, exprimîndu-mi, totodată modestul meu omagiu cu ocazia evenimentelor politice din țara dumneavoastră din acest an.

Mihail Grănescu - fost laborant de fizico-chimie, fost muncitor, fost UTCist, pînă în 1979, de atunci cetățean român fără apartenență politică și redactor la revista Știință și Tehnică, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

ZILELE NEMIRA -

17-18 DECEMBRIE 1993

Programul zilei de 17 decembrie cuprinde:

10.00 - Festivitatea de premiere a **Concursului NEMIRA - Secțiunea Nautilus** (literatură SF):

Premiul I: **Radu Pavel GHEO** -

Dans de lebedă mecanică

Premiul II: **Ana-Veronica MIRCEA** -

Sfinte Dumnezeule!

Premiul III: **Sebastian A. Corn** -

A șaptea zi a vânătorului

11.00 - Lansarea cărții *"Așteptînd în Ghermana"* de **Dănuț Ungureanu**;

11.30 - Seminar *"Știința complexității"* - lector **Florin Munteanu**;

ULTIMA ORA

13.30 - Festivitatea de premiere a **Concursului Nemira - Secțiunea Purgatoriu**;

14.30 - Lansarea cărții *"Filiera Falcone"* de **Giorgio Cajati**;

15.00 - Lansarea cărții *"Îndrumar și dicționar de politologie"* de **Silviu Brucan**;

16.00 - Prezentarea Planului editorial pe 1994, conferință de presă;

17.00 - Cocteil.

* Membrii juriului la *Secțiunea Nautilus* au fost: **George Anania, Romulus Bărbulescu, Valentin Nicolau, Emil Bărbulescu și Dan Petrescu.**

GALACTIC -

(Imperiul, Civilizație) - uman sau extraterestru.

GALAXIE -

imensă aglomerare de stele și alte corpuri cerești. Cadru natural de desfășurare a acțiunii romanelor *space opera* (vezi Explorare, Cucerire, Colonizare, Unificare).

GANYMEDE -

satelit al planetei Jupiter, descoperit în anul 1610 de către Galileo Galilei. Constituie cadrul natural în care se desfășoară acțiunea romanelor: *L. Bracket - The Dancing Girl of Ganymede*, I. Asimov - *Christmas on Ganymede*.

GENETICA -

disciplină care studiază și aplică legile eredității, vezi și *Arhitectură genetică*.

GENETISM -

teorie psihologică potrivit căreia perceperea spațiului este rezultatul educației simțurilor.

TEME SI MOTIVE SF

GENETIST -

adept al teoriei genetismului sau specialist în genetism.

GENEZA

MITURILOR - încercări ale unor autori sf de a explica apariția unor personaje sau a

unor evenimente legendare prin intervenția extraterestrilor sau a unor călători în timp în istoria umanității. Ex.: **Victor Kernbach** - *Luntrea sublimă*, **Vladimir Colin** - *Pentagrama*, **Camil Baci** - *Grădina zeilor*, **Michael Moorcock** - *Behold the Man*.

GLACIATIE -

proces de intensă dezvoltare a ghețarilor pe întinse suprafețe, la scara întregii planete. Ex. **Michael Moorcock** - *The Ice Schooner*, **Dinu Moroianu** - *Polul Intangibil*.

Mihaela și Cristian IONESCU

Shocker

O lume șocantă, cu oameni șocați, în stare de lucruri șocante. Leit-motivul filmului - crima, sub cele mai halucinante forme, bîntuie imaginea de la un capăt la celălalt. Wes Craven, scenaristul și regizorul filmului, creionează fantasmă folosindu-se de actori aproape necunoscuți (Michael Murphy, Peter Berzo, Camie Cooper), dorește

doar un amănunt, nu deosebit de grav. Pe scurt, acțiunea se rezumă la o succesiune de crime ale dezaxatului Pinkler care ucide fără discernămint, o face pînă se vede în pericol, abia atunci își canalizează decizia. Pinkler, este întruchiparea lui Mefisto. Pe scaunul electric îi înregistrează moartea fizică, dar are posibilitatea să-și transfere răul imaterial în alte trupuri și de aici decurg

o serie de alte crime pe care nu le întrerupe decît aproape de final un puști care în urma unui accident banal, în premonițiile sale, anticipează mișcările pericolului public nr. 1. Este drept că este ajutat și de spiritul logodnicei sale.

Acțiunea se termină în coadă de pește. Pinkler iese din trupul locotenentului de poliție, ultima lui „casă” și este proiectat de o antenă parabolică Dumnezeu știe unde! Poate pe vreun satelit sau în altă parte a globului. Pinkler rîde în timp ce se desface în molecule

VIDEO MANIA

trandafirii și pleznește sub orizont. Mai bine să fi dispărut de tot. Un „Stocker 2” ar fi ca o gumă de mestecat.

Wes Craven, cu mîinile pline de lut, modelează pe motivul „Twin Peaks”, dar este în avantaj deoarece are de partea lui numai 100 de minute și nenumărate, reușite efecte speciale.

Un film care merită văzut, măcar pentru asta.

Petrică SÎRBU

